

พลังเยาวชน พลเมืองอาสา

Active Citizen : พลเมืองอาสา
พลังของการเปลี่ยนแปลงสังคม

กิจกรรม
พลังเยาวชน
สังคม ดังที่

“แบ่งปัน เพื่อเปลี่ยนแปลง”

มกธรรณพลังเยาวชน พลเมืองอาสา ครั้งที่ 2 พลังเยาวชนพลเมืองอาสา “Active Citizen : พลเมืองอาสา พลังของการเปลี่ยนแปลงสังคม”

ISBN	978-974-350-287-3
พิมพ์ครั้งแรก	พฤษภาคม 2554
ที่ปรึกษา	รัตนา กิติกร
บรรณาธิการ	วิมลพร ไบสนธิ์, นันทินี มាលานนท์
กองบรรณาธิการ	นฤมล กล้าทุกวัน, ศิวพร ครองวรกุล, พิเชษฐ ยิ่งเกียรติคุณ, ธิติมา อรุณีพัฒน์พงศ์, อรรณพพงษ์ ลิ้มชัยกิจ, ดวงรักษ์ เลิศมั่งมี

ออกแบบ และควบคุมการผลิต
พิมพ์ที่

บริษัท คิดค้นคว้า จำกัด
วนิดาการพิมพ์ 08-1783-8569

ปฐมบท “พลังคนรุ่นใหม่ : พลังของ การเปลี่ยนแปลงประเทศไทย”

งานมหกรรมพลังเยาวชน พลังสังคมนี้จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการ “ขับเคลื่อน” พลังเยาวชน เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้การฝึกฝนตนเอง เพื่อการมีชีวิตที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในภายหน้า โดยการนำกิจกรรมที่เยาวชนจากท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน กิจกรรมเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกแล้วว่า มีประโยชน์ทั้งต่อตัวเยาวชน และต่อท้องถิ่นหรือสังคม

โลกอนาคต มีลักษณะเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และพลิกผัน คืออาจเปลี่ยนไปอย่างไม่คาดฝัน เช่น เมื่อต้นปี เราไม่คิดว่าจะเกิดสถานการณ์ทางการเมืองในตะวันออกกลางอย่างที่เกิดในปัจจุบัน และการเกิด แผ่นดินไหวและสึนามิที่ญี่ปุ่น

โลกปัจจุบันเชื่อมโยงถึงกันหมด เมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญที่หนึ่งก็ก่อผลกระทบไปทั่วโลก ดังกรณีทั้งสองที่กล่าวแล้ว

คนไทยในอนาคตจึงต้องมี “พลัง” หลากหลายด้าน ที่จะดำรงชีวิตต่อสู้กับความไม่แน่นอน และรวมตัวกันสร้างสรรค์สังคมดี ที่ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย และท่ามกลางแรงกระตุ้นของสังคมบริโภคนิยม และเศรษฐกิจทุนนิยม เสรีนิยม ประชาธิปไตย

ในกระแสสังคมอย่างที่ประเทศไทยกำลังเผชิญนี้ เยาวชนมีความ “เสี่ยง” ที่จะตกเป็นเหยื่อของการตลาด การโฆษณา ให้เป็นผู้เสพ เสพติดความสะกดกลบยาบ ความหรูหราฟุ่มเฟือยต่าง ๆ จึงต้องมี ขบวนการส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้สร้าง ผู้อาสา ลงมือทำงานหรือทำกิจกรรมที่ตนถนัด และมีคุณค่าที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และต่อชุมชนหรือสังคมที่ตนอยู่ และในขณะเดียวกัน ตัวเยาวชนเองก็ได้เรียนรู้ทักษะ คุณค่า และความรู้ ในมิติต่าง ๆ เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ ผู้รับผิดชอบ ประเทศไทย สังคมไทยในภายหน้า

งานมหกรรมพลังเยาวชน พลังสังคม และกิจกรรมสร้างสรรค์เยาวชน ที่มูลนิธิสยามกัมมาจล และภาคีร่วมกันจัดขึ้นนั้น มีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนไทยฝึกฝนการเป็นผู้ให้ ผู้สร้าง ผู้อาสา ผู้ลงมือทำ เพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่นและประโยชน์ส่วนรวม

“พลัคนรุ่นใหม่” คือพลังของการสร้างสรรค์ เอาชนะกระแสของการเสพ คนรุ่นใหม่ต้องเรียนรู้จากการลงมือทำ ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นปฐม ใช้การลงมือทำนั้นเองเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยลงมือทำเป็นกลุ่มเป็นทีม ก็จะเกิดการเรียนรู้ในมิติที่ลึก ที่เรียกว่า 21st Century Learning เกิด 21st Century Skills สำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่จะเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงพลิกผัน

การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และการดำรงเอกราช หรือความเป็นไทยของประเทศ ในศตวรรษที่ 21 จะว่ายากก็ยาก เพราะมีแรงกดดันสูง และมาในรูปแบบที่ซับซ้อนซ่อนเงื่อน จะว่าง่ายก็ง่าย เพราะมีเครื่องอำนวยความสะดวกมาก หากรู้เคล็ดลับ รู้วิธีอยู่เหนือแรงกดดัน มหกรรมพลังเยาวชน พลังสังคมนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการ **“สร้าง”** กระแสรู้เท่าทันโลก ไม่ตกเป็นเบี้ยล่างของกระแสโลก รู้จักใช้ความทันสมัยต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทัน อย่างพอดี พอประมาณ ตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั่นเอง

วิจารณ์ พานิช

14 เม.ย. 54

.....

บทนำ

ด้วยเชื่อว่า “เยาวชน” เป็นกลุ่มคนที่มีศักยภาพ มีความสามารถ มีพลัง ในการคิด และสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้กับตัวเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้ อีกทั้งเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขทั้งในปัจจุบัน สืบต่อไปถึงอนาคต

งานมหกรรมพลังเยาวชน พลังสังคม มีเป้าหมายสำคัญคือ การเปิด “พื้นที่ และโอกาส” ในการนำเสนอเรื่องราว และผลงานดี ๆ ของเยาวชนที่ได้ใช้ พลัง ศักยภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนาตนเอง ผ่านการลงมือทำ ด้วยความมุ่งมั่น จริงจัง รวมทั้งแบ่งปันความรู้ ความสามารถนั้นให้เกิดประโยชน์กับสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้สังคมได้รับรู้ และตระหนักถึง “พลังเชิงบวกของเยาวชน” ในการร่วมคิด ร่วมสร้าง สังคมไทย ให้เป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขทั้งในปัจจุบัน สืบต่อไปถึงอนาคต

อีกทั้งเป็นการประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเยาวชน หน่วยงาน องค์กรภาครัฐ และภาคธุรกิจ ให้เข้ามาเป็นองค์กรร่วมจัดงาน เพื่อให้การจัดงานมหกรรมเกิดประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนงานของแต่ละองค์กร และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อหาโอกาสในการทำงานขับเคลื่อนเชิงประเด็นร่วมกันในระยะยาว อันเป็นการ เสริมพลังการทำงานด้านการพัฒนาเยาวชนในสังคมไทยให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

งานมหกรรมพลังเยาวชน พลังสังคม จึงมีเป้าหมายเพื่อ...

- สร้างความตระหนักของสังคม ว่าเยาวชนเป็นกลุ่มคนที่มีพลังสร้างสรรค์ เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาสังคมได้
- เปิดพื้นที่ให้เยาวชนแสดงผลงาน เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และเกิดพลังในการพัฒนาตนเองและแบ่งปันกับสังคมต่อไป
- เป็นเวทีให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานมหกรรม และพัฒนาศักยภาพ โดยการฝึกปฏิบัติงานจริงผ่านงานอาสาสมัคร
- สานพลังภาคีเครือข่ายองค์กรพัฒนาเยาวชนให้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงาน และใช้งานมหกรรมพลังเยาวชนฯ เพื่อผลักดันการทำงานของแต่ละองค์กร
- เป็นตลาดนัดเชื่อมโยงองค์กรภาคธุรกิจ และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสานงานการทำงานด้านการพัฒนาเยาวชนร่วมกัน เพื่อเสริมพลังด้านการพัฒนาเยาวชนในสังคมไทยเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

- สร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ เครื่องมือใหม่ๆ ของ แกนนำเยาวชน และ
คนทำงานด้านการพัฒนาเยาวชน
- สังเคราะห์ และเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ในการทำงานพัฒนาเยาวชน เพื่อยกระดับ
การทำงานของภาคีเครือข่าย และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ขับเคลื่อนนโยบาย

เยาวชนที่ร่วมแสดงผลงานในงานมหกรรมพลังเยาวชน พลังสังคม ครั้งที่ 2 “แบ่งปัน เพื่อ
เปลี่ยนแปลง” ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเยาวชนอีกมากมายที่มีบทบาทในการ
ร่วม “แบ่งปัน” ความคิด ความรู้ พลังสร้างสรรค์ พลังกาย และพลังใจ เพื่อ “เปลี่ยนแปลง” ตนเอง
และสังคมรอบตัวอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

.....

พลเมืองอาสา พลังของ การเปลี่ยนแปลงสังคม (Active Citizen)

ความหมายของคำว่า “พลเมือง” มีความเกี่ยวเนื่องอย่างสำคัญกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ด้วยเพราะแก่นสารสำคัญของสังคมประชาธิปไตยคือ “การมีส่วนร่วม” ของประชาชน รวมทั้งประชาชนมี “สิทธิและเสรีภาพ” อย่างสมบูรณ์ในการกำหนดชะตาชีวิตของ ทั้งตนเองและประเทศ ภายใต้ กฎ/กติกา ซึ่งเปิดโอกาสให้ “พลเมือง” แสดงออกและมีส่วนร่วม ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยที่มีกลไกหลัก อาทิ สถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคมต่าง ๆ ทำหน้าที่ประจำในการบริหารและจัดการความเป็นไปของประเทศ อย่างไรก็ตาม ลำพังเพียงแค่งานที่เป็นทางการดังที่กล่าวมา ไม่อาจครอบคลุมปัญหาอันมีมากมายในสังคม ได้ทั่วถึง ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีเงื่อนไขอื่นเข้ามาช่วยให้เกิดกลไกในการดูแลร่วมกัน และนี่จึงเป็น เหตุผลสำคัญของการมี “จิตสำนึกสาธารณะ” และค่านิยม “รับผิดชอบต่อสังคม” ในหมู่ “พลเมือง” ของประเทศ เพราะหากพลเมืองมีเพียงความรู้สึกเป็น “หน้าที่” หรือความรู้สึก “กลัว” บทลงโทษทางกฎหมาย สังคมจะไม่อาจบรรลุเป้าหมายของการปกครองอย่างมีส่วนร่วม หรือโดยประชาชน/เพื่อประชาชนตามหลักการสำคัญของประชาธิปไตยอย่างแนบแน่น ใจที่ยิ่งใหญ่ ใจความของการสร้างประชาธิปไตยที่สมบูรณ์จึงไม่อาจทำแค่การสร้างกฎระเบียบ/กฎหมายขึ้น มาใช้บังคับพลเมืองเท่านั้น หากแต่ต้องกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้พลเมืองตระหนักต่อ การเป็น “พลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม” หรือเป็น “Active citizen” พลเมืองที่อาสา ร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคมมากยิ่งขึ้น

เมื่อพูดถึง “การมีส่วนร่วม” และ “ความรับผิดชอบต่อสังคม” เราสามารถมองเห็นรูป ธรรมอะไรบ้างในคุณค่าทั้ง 2 ประการของความเป็น พลเมืองอาสา ? ทั้งการมี *ส่วนร่วม* และ *ความรับผิดชอบ* โดยคำและความหมายในตัวของมันเองแสดงชัดเจนถึงการต้องมี *ประสบการณ์* และ *ปฏิบัติการ* ตรงในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เพราะหากเราไม่ได้เป็นผู้กระทำร่วมใน สถานการณ์ใดก็ตามด้วยตนเอง เราคงไม่สามารถกล่าวได้ว่า “มีส่วนร่วม” และ/หรือ “รับผิดชอบ” ต่อสิ่งเหล่านั้นได้อย่างเต็มปากเต็มคำ ดังนั้นการสร้าง *วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของ พลเมือง* จึงเป็นสาระสำคัญของสังคมประชาธิปไตย กล่าวคือทำอย่างไรจึงสามารถสร้าง วัฒนธรรมของการ “อาสาสมัคร” ให้เกิดขึ้นในหมู่พลเมืองของสังคม

“งานอาสาสมัคร” ตามความหมายซึ่งหน่วยงานอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Volunteers (UNV) ได้นิยามหลักการสำคัญพื้นฐานไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมนั้น กระทำโดยอิสระ ไม่มีการขู่เข็ญหรือบังคับให้ทำ
2. กิจกรรมนั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์อื่น ที่ไม่ใช่ค่าตอบแทนเป็นเงินตรา
3. กิจกรรมนั้น นอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้กระทำ ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วย

จากหลักการพื้นฐานดังกล่าว งานอาสาสมัครจึงมีลักษณะใหญ่ 4 ประการ คือ

1. เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Help out)
2. เป็นการบริการต่อผู้อื่น (Service)
3. การมีส่วนร่วม (Participation)
4. มีนัยยะของการรณรงค์/สนับสนุนกิจกรรมบางประการ (Campaign)

สาระสำคัญของงานอาสาสมัครข้างต้นช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่าง งานอาสาสมัคร และ ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคม อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหากพิจารณา ประโยชน์อันเกิดจากงานอาสาสมัคร ตามที่หน่วยงานอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติ (United Nation Volunteer) ได้ทำการวิจัยและระบุผลลัพธ์สำคัญของงานอาสาสมัครไว้หลายประเด็น ดังนี้

1. กิจกรรมอาสาสมัคร ทำให้ผู้คนได้มารวมกลุ่มกัน เป็นการเชื่อมประสานบรรทัดฐานทางสังคม และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบสังคมร่วมกัน จากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีเครือข่ายของผู้ที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันเกิดขึ้น จะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การมีความเข้าใจและความเคารพในความแตกต่างหลากหลายในสังคมมากยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมในการทำงานของอาสาสมัคร สามารถเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการทางสังคมที่มีธรรมาภิบาล (Governance)

2. งานอาสาสมัคร ส่งผลกระทบที่สำคัญในเชิงเศรษฐกิจ ในการช่วยลดต้นทุนในการพัฒนาในชุมชน/สังคม

3. ในระดับของปัจเจกบุคคล ช่วยให้อาสาสมัครแต่ละคน ได้พัฒนาศักยภาพ มีเครือข่ายในด้านการงานมากยิ่งขึ้น และเพิ่มความเชื่อมั่นและการเห็นคุณค่าในตน

ประโยชน์ทั้งระดับสังคมและบุคคลของงานอาสาสมัครจึงยิ่งเน้นย้ำความสำคัญของการเป็นช่องทางในการสร้างสำนึก **“Active citizen หรือ พลเมืองอาสา”** ที่มี **“ความรับผิดชอบต่อสังคม”** เพราะโดยสรุป **“อาสาสมัคร หมายถึง บุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกัน แก้ไข และพัฒนาสังคมโดยไม่หวังสิ่ง**

ตอบแทน” (United Nation Volunteer, 2000) ฉะนั้นทำอย่างไรที่จะกระตุ้นให้ “พลเมือง” มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคมมากขึ้น? **ปลายทางของการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคม คือการสร้างสังคมประชาธิปไตยที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมรวมถึงมีสันติธรรมเป็นแก่นสารของวิถีชีวิต** นอกจากนั้นพลเมืองอาสา (Active citizen) ควรเกิดความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ รวมทั้งการใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของการเคารพในความแตกต่างหลากหลายของผู้อื่น, เคารพกติกา/ข้อตกลงร่วม, เคารพในความเสมอภาค และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม หากพลเมืองของสังคมมีสำนึกของการมีส่วนร่วมดังกล่าวมาทั้งหมด แน่จนเป็นที่สุดว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคมจะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จ ประเทศไทยจะเข้มแข็ง สังคมไทยจะแข็งแรง และกลายเป็น “สังคมพลเมือง” สังคมที่ประกอบด้วย “พลเมือง” พลของเมือง กำลังของเมือง ที่จะร่วมแก้ปัญหาทุกอย่างโดยเริ่มต้นจากตนเอง อันจะเป็นพลังเชิงบวกที่นำพาสังคมและประเทศชาติไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

นนทิณี มาลานนท์

.....

องค์กรภาคีร่วมจัด

- เครือข่ายจิตอาสา
- ศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม
- มูลนิธิกระจกเงา
- มูลนิธิกองทุนไทย
- สถาบัน Change Fusion
- My Social Motion
- Amnesty International (Thailand)
- กลุ่มเพลงฤทธิ์
- ด่านลำนีวส์
- กลุ่มนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (Why,I,Why)
- The Network
- บางกอกฟอรั่ม
- สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย

สารบัญ

สงกรานต์ ป็องบุญจันทร์ : คำตอบของคำถาม	10
ยั้งชีพ อัชฌานนท์ : เราทุกคนต่างเท่ากัน	13
จากตนเองสู่สังคม	16
ภาวินี แจ่มเจนศิลป์ : โอกาสเปลี่ยนชีวิต	19
ชัยเกียรติ เอี่ยมวัศมิกุล : โลกกว้างนอกห้องเรียน	21
คณิศร บ่อแก้ว : กิจกรรมอาสาสมัครหล่อหลอมชีวิต	23
พีธกร ศรีบุตรวงศ์ : Pay It Forward	25
ธนพร อุดมบุญไฉ : คิดดี มีความสุข	28
เกียรติศักดิ์ คำสี : จากผู้รับสู่การเป็นผู้ให้	32
สุทธิดา แก้วสองสี : ส่งต่อวงกลมแห่งความสุข	35
พรพิมุข มณีवास : สุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	38
“ต้นกล้าแผ่นดิน” พื้นที่ดี ๆ สำหรับเยาวชน	41
การให้ที่รับผิดชอบและไม่รู้จบ	43
เรียนรู้จากการยอมรับข้อผิดพลาด	46
เปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อเปลี่ยนแปลงชุมชน	48
ทุกอย่างอยู่ที่ใจเรา	50
วีระ นากระโทก : เรียนรู้จากชุมชน	53
ชีวิตที่เลือกอยู่อย่างมีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น	56
“รับผิดชอบ และ รับผิดชอบต่อ”	59
อาสาอย่างสร้างสรรค์	61

สงกรานต์ ป็องบุญจันทร์ : คำตอบของคำถาม

สงกรานต์ ป็องบุญจันทร์ หรือ “การณ” หนายความรุ่นใหม่ประจำโครงการนิติธรรม สิ่งแวดล้อม (EnLAW) และสมาชิกเครือข่ายนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน จบการศึกษาจาก คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี 2549 ชีวิตการทำงานในมหาวิทยาลัย ของเขา เริ่มต้นขึ้นจากการชักชวนของเพื่อน ๆ นักกิจกรรมทำให้เขามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับ สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) กิจกรรมแรกของเขาคือการทำค่ายที่บ้านกุ๊ด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กำลังจะมีการสร้างโรงไฟฟ้า การร่วมกิจกรรมครั้งนั้นทำให้ เขาตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับวิถีชีวิตและฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน และเข้าใจ ได้ว่าเหตุใดชาวบ้านจึงคัดค้านกันอย่างหนัก หลังเสร็จค่าย เขาและเพื่อน ๆ จากหลาย มหาวิทยาลัยได้เริ่มกิจกรรมรณรงค์ แจกแผ่นพับ และตั้งเวทีปราศรัย เพื่อชี้แจงผลกระทบจาก โรงไฟฟ้าที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ นับแต่นั้นเขาก็ได้ทำกิจกรรมทางสังคมและการเมืองร่วมกับกลุ่ม กิจกรรมอิสระทั้งภายในมหาวิทยาลัยและเพื่อนต่างสถาบันเรื่อยมา

การได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน นักศึกษา รวมทั้งได้ไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้านที่ประสบปัญหาในพื้นที่ ต่าง ๆ ถือเป็น “จุดเปลี่ยน” สำคัญของชีวิต การณ เขาคิดว่า “พื้นที่” สำหรับพูดคุยถึง ประเด็นทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็น “การเรียนรู้ นอกห้องเรียน” ผ่านการทำกิจกรรมนักศึกษา ถือเป็น “ปัจจัย” สำคัญในการเปิดโลกทัศน์ ของเขา และสั่นคลอนความเชื่อเดิม ๆ ที่เคย

ยี่ดื้อ เขาเล่าว่า แต่เดิมเขาไม่เคยมองว่าสังคมมีปัญหา คิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่เมื่อได้ออกไปสัมผัสกับความเป็นจริงแล้ว เขาพบว่าสังคมมีปัญหาเกือบทุกส่วน ทั้งในการออกแบบโครงสร้างสังคม และในระดับการปฏิบัติ แทนที่จะนั่งเฉยต่อสิ่งเหล่านี้ การณ์เลือกที่จะลงมือแก้ไขปัญหาในส่วนที่เขาสามารถทำได้

“เราคิดว่าสิ่งหนึ่งที่ทำให้การทำความดีมีผลต่อการใช้ชีวิตอย่างชัดเจนก็คือ มันทำให้เราถามคำถามที่ตรงจุดมากขึ้นในการใช้ชีวิต แต่ก่อนเรามักจะตอบคำถามที่สังคมตั้งไว้ให้... แต่พอเราได้มาทำกิจกรรม และแลกเปลี่ยนกับคนที่ทำกิจกรรมด้วยกัน มันทำให้เรากลายเป็นคนที่จะริเริ่มตั้งคำถามในการใช้ชีวิตของเราเอง และพยายามตอบไปตามนั้น”

เมื่อจบการศึกษา การณ์มุ่งมั่นที่จะทำงานที่เป็นประโยชน์กับสังคม ชีวิตการทำงานของเขาเริ่มต้นที่โครงการนิติธรรมสิ่งแวดล้อม และยังทำอยู่จนถึงปัจจุบัน รวมเป็นเวลา 5 ปี องค์การดังกล่าวเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่อาศัยช่วยเหลือประชาชนในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม แม้จะเน้นแก้ปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย แต่ก็ไม่ได้ละเลยปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยมีการรณรงค์เพื่อแก้ไขกฎหมายบางเรื่องด้วย ระหว่างการทำงาน การณ์ได้เข้าร่วมโครงการอาสาสมัครนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนของมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม ได้รับการอบรมและผ่านกระบวนการต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนนักกฎหมายรุ่นใหม่เป็นเวลา 1 ปี แม้โครงการจะสิ้นสุดแล้ว แต่ยังมีการรวมตัวกันของอาสาสมัครกลุ่มนี้อยู่ พวกเขาได้ก่อตั้งเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อสิทธิมนุษยชนขึ้น ปัจจุบันมีทั้งหมด 4 รุ่น รวมสมาชิกกว่า 100 คน มีการจัดองค์กร มีเจ้าหน้าที่ประจำ และระดมสมาชิมาทำงานร่วมกันในแต่ละปี ซึ่งเกิดขึ้นจากการสร้างพื้นที่ที่รวมเอานักกฎหมายรุ่นใหม่เข้ามาทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มก้อน โดยโครงการที่มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมริเริ่มขึ้น นอกจากนี้เพื่อนนักกฎหมายที่รวมตัวกันต่างก็มีความมุ่งมั่น และเห็นความสำคัญของการมีองค์กรเครือข่ายดังกล่าวด้วย

เมื่อนึกย้อนกลับไป การณ์คิดว่าตัดสินใจถูกที่เลือกเรียนกฎหมาย เพราะสามารถทำประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการทำคดีต่าง ๆ ซึ่งก็เริ่มจาก “โอกาส” ที่เขาได้ทำกิจกรรมทางสังคมตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา อีกความประทับใจหนึ่งในการทำงานของการณ์คือ เขาได้ใช้ “ความรู้” ทางกฎหมายในการทำคดีที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เช่น การฟ้องร้องให้มีการประกาศเขตควบคุมมลพิษที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ซึ่งในที่สุด ศาลได้ประกาศให้มิเขต

ควบคุมมลพิษ รวมทั้งมีกระบวนการดำเนินการให้มีการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ระยอง ความสำเร็จนี้ การณ์เห็นว่าเกิดจากการมีองค์กรที่เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายมหาชนและกฎหมายสิ่งแวดล้อมรองรับ รวมทั้งมีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นๆ เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน ทั้งยังเป็นคดีที่สื่อและสังคมให้ความสนใจ

จากประสบการณ์เป็นอาสาสมัครสมัยเรียนหนังสือจนกระทั่งได้มาทำงานภาคสังคม การณ์พบว่า การตั้งคำถามในชีวิตได้เปลี่ยนไป แรกเริ่มอาจเป็นความรู้สึกร่วมกับประเด็นปัญหาที่พบเจอ และต้องการจะทำอะไรบางอย่าง แต่ในท้ายที่สุด **เขาเห็นว่าความรู้และความเป็นมืออาชีพเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งต้องผ่านการสั่งสมประสบการณ์** ดังนั้น ณ วันนี้ คำถามของเขาจึงเปลี่ยนไป เขาไม่ได้ถามตัวเองแล้วว่าทำไมเลือกทำงานแนวทางนี้ แต่จะถามว่าจะทำอย่างไรให้มีประสิทธิภาพที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่า

เขาทิ้งท้ายถึงคนรุ่นก่อนว่า จำเป็นต้องมีส่วนในการ **“สร้างพื้นที่”** ที่คนรุ่นใหม่สามารถทำงานทางสังคมได้ โดยคำนึงถึงเงื่อนไขที่พวกเขาเผชิญอยู่ด้วย เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นต้น เพราะเขายังเชื่อว่ายังมีคนรุ่นใหม่ที่ต้องการทำงานทางสังคมอยู่มากมาย

มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม

สงกรานต์ ป็องบุญจันทร์

โทร. 08-4016-6152

e-mail : kansft@hotmail.com

ยิ่งชีพ อัชฌานนท์ : เราทุกคนต่างเท่ากัน

ยิ่งชีพ อัชฌานนท์ “เป่า” ปัจจุบันทำงานฝ่ายกฎหมายประจำโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน หรือ iLAW เขาเริ่มต้นทำกิจกรรมมาตั้งแต่ชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เริ่มจากชุมนุมอนุรักษ์ จนถึงการเป็นรองประธานนักเรียน เป่าเล่าว่าในระยะแรก เขาไม่ได้ใส่ใจมากนักว่าสิ่งที่เขาทำจะส่งผลต่อสังคมอย่างไร คิดแต่เพียงทำเพื่อโรงเรียนและชุมนุมที่เขาสังกัด ซึ่งเป็นการทำตามประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา

เมื่อก้าวเข้ามาเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี 2547 เป่าก็เข้าร่วมกิจกรรมที่เขาเรียกว่าเป็น **“กิจกรรมกระแสหลัก”** ในมหาวิทยาลัยหลายอย่าง ทั้งงานชุมนุมเชียร์ งานคณะ งานองค์กรนักศึกษา ฯลฯ ระหว่างเข้าร่วมเขาก็ได้ตั้งคำถามกับตนเอง อยู่เสมอต่อการทำกิจกรรมลักษณะนี้ ต่อมาเขาเลือกไปค่ายอาสาพัฒนาชนบท คำถามต่างๆ ก็ยังคงติดตัวเขาไป เขาไม่มั่นใจว่าคนในพื้นที่ต้องการโรงเรียนที่เขาไปสร้างจริงหรือไม่ สงสัยว่าการเข้าไปหมู่บ้านจะก่อผลกระทบเชิงลบหรือไม่ ทั้งยังไม่แน่ใจกับความคุ้มค่าของการทำค่ายดังกล่าว

ด้วยการไม่หยุดตั้งคำถามและความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อกิจกรรมที่ทำอยู่ ทำให้เป่าพยายามหาทางออกให้กับตนเอง กระทั่งมีโอกาสนำหนังสือรับเพื่อนใหม่ของมหาวิทยาลัย งานนี้ทำให้เขาได้เปิดดูหนังสือรับเพื่อนใหม่ของปีก่อนๆ และพบว่าการทำกิจกรรมไม่ได้มีแนวทางเดียว แต่ยังมีทางเลือกอื่นๆ อีก ในที่สุดเขาและเพื่อนได้ริเริ่มตั้ง **ศูนย์ประสานงานนักศึกษาอาสาสมัครเพื่อสังคม** ขึ้น มีชื่อ

สั้น ๆ ว่ากลุ่มอิสระเพาะรัก แนวทางคือทำงานที่มีคนต้องการให้ทำ ไม่ใช่งานที่ตนเองต้องการทำเพียงฝ่ายเดียว และไม่จำเป็นต้องเดินทางไปไกลมาก โดยกลุ่มจะทำหน้าที่ประสานงานระหว่างองค์กรภายนอกกับนักศึกษา เริ่มจากการสอบถามองค์กรต่าง ๆ ว่าต้องการนักศึกษาช่วยงานในส่วนใด แล้วมาชักชวนเพื่อน ๆ ในมหาวิทยาลัยให้ไปร่วม ส่วนใหญ่จะเน้นกิจกรรมเกี่ยวกับเด็กและผู้พิการ ถือเป็นการ “สร้างพื้นที่” ให้เพื่อนนักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่นอกรั้วมหาวิทยาลัย

เมื่อจบการศึกษา เป้าได้เข้าร่วมโครงการอาสาสมัครนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน ของมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมรุ่นที่ 4 โดยเลือกร่วมงานกับ iLAW ซึ่งทำเว็บไซต์ผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอและแก้ไขกฎหมาย ขณะนั้น iLAW กำลังต้องการคนที่มีลักษณะชอบคิด ชอบเขียน ซึ่งเป้าเห็นว่าสอดคล้องกับความถนัดของเขา นอกจากทำงานในองค์กรนี้แล้ว เป้ายังเข้าร่วมกระบวนการต่าง ๆ กับเพื่อนนักกฎหมายรุ่นเดียวกัน เมื่อสิ้นสุดโครงการ พวกเขาได้คิดที่จะจัดกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งนำมาสู่การทำค่ายเยาวชนในประเด็นเรื่องสิทธิ แนวคิดคือ “การมองคนให้เป็นคนและเชื่อว่าเราเท่ากัน” ถือเป็นการหนึ่งที่เขาประทับใจ เพราะได้นำเครื่องมือการทำงานกับเยาวชนที่เขาคุ้นเคย มาปรับใช้กับประเด็นสำคัญทางสังคมที่มีเนื้อหาหนัก ๆ เช่น แรงงานข้ามชาติ สิทธิชุมชน ความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพสื่อ

เป้าเห็นว่า **การทำกิจกรรมจำเป็นต้องรู้จักตั้งคำถามหรือไม่พอใจกับสิ่งที่มีอยู่ และกล้าที่จะลองทำในสิ่งใหม่ ๆ** สำหรับการจัดค่ายเยาวชนครั้งที่ผ่านมา เขาและเพื่อน ๆ ต้องการเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่ ที่มักจะเริ่มจากการกล่าวถึงหลักการใหญ่ ๆ แล้วเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์มาบรรยาย ซึ่งเขาคิดว่ามันทำให้มีระยะห่างระหว่างผู้จัดและผู้เข้าร่วม เขาและเพื่อน ๆ จึงวางรูปแบบกิจกรรมใหม่ มีการเตรียมงานอย่างเป็นขั้นตอน อาศัยความเป็นคนรุ่นใหม่วัยใกล้เคียงกันในการสร้างความคุ้นเคยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ซึ่งเขาให้ความสำคัญกับกระบวนการนี้มากกว่า
รวมทั้งยังใช้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ระหว่างกันแทนการบรรยาย ซึ่งผลออกมา
ค่อนข้างดี

เรียกได้ว่าประสบการณ์การทำงานที่
ผ่านมามีผลให้เป้าเติบโตมากขึ้นในทางความ
คิด จากเริ่มแรกที่เข้าสู่การทำงานเพื่อสังคมด้วย
ความสงสัยและเห็นอกเห็นใจผู้ด้อยโอกาส ขยับ
มาถึงความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ในลักษณะของ
การเคารพซึ่งกันและกันต่อคนที่คิดเห็นต่างไป เขาสะท้อนสิ่งที่ตนเองค้นพบในการทำงาน
ระยะหลังว่า “ไม่ได้มีแต่คนที่ลำบากกว่าเรา แต่ยังมีคนที่วิถีชีวิตที่ต่าง มีความคิดที่ต่าง มี
พื้นฐานที่ต่างจากเรา ซึ่งเขาก็เป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมเหมือนกัน มีสถานะเท่ากันกับเรา ... เขา
เหล่านั่นที่แตกต่างจากเรา ไม่ว่าจะเป็นด้วยเชื้อชาติ ศาสนา วิถีคิด วิถีชีวิต อาชีพ แต่เขาอยู่ในสังคม
เดียวกับเรา มีสถานะเท่ากัน เพราะฉะนั้น ถ้าเราคิดถึงเรื่องสังคม โดยคิดในกรอบว่าสังคมมันมี
แต่คนแบบเรา มันไม่ได้”

มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม

ยิ่งชีพ อัชฌานนท์

โทร. 08-1828-4562

E-mail : pow_ilaw@gmail.com

จากตนเองสู่สังคม

ไกรวุฒิ มะแฮ หรือ “ทัช” นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เยาวชนจากชนเผ่ามูเซอ ในจังหวัดเชียงราย ผู้มีความสนใจในการทำกิจกรรมเชิงสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคม ความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นกับชุมชนของเขา ปัจจุบันงานที่ทำอยู่เป็นงานเชิงรณรงค์และสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับปัญหาโรคเอดส์, การค้ามนุษย์, การต่อต้านยาเสพติด และปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทัชเริ่มต้นทำงานอาสาตั้งแต่ครั้งสมัยยังเรียนอยู่ในระดับ ปวช. จุดเริ่มต้นมาจากการที่เพื่อน ๆ รุณพีชัชชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร และโดยส่วนตัวก็อยากที่จะเรียนรู้ด้วย จึงลองเริ่มต้นทำกิจกรรม ในเบื้องต้นการออกไปทำกิจกรรมนั้นทำให้รู้สึกสนุก และเมื่อได้คิดกับมันอย่างลึกซึ้งจึงพบว่า ไม่ใช่แค่ความสนุก แต่เขายังสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนพี่น้องซึ่งเป็นชนเผ่าเช่นเดียวกับเขา ซึ่งยังมีหลายพื้นที่ของพี่น้องชนเผ่าที่ยังขาดโอกาส และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิต

โครงการ **“คาราวานฟันสวย”** คือโครงการที่ทัชดำเนินงานเป็นผู้ประสานงานโครงการภายใต้ “กลุ่ม PCG พลังแห่งการเปลี่ยนแปลง” เขาได้เข้าไปจัดให้กับพี่น้องชนเผ่าบนดอย บ้านกกน้อย จ.เชียงราย ซึ่งกิจกรรมนี้สร้างความประทับใจและภาคภูมิใจให้เขาเป็นอย่างมาก จุดเริ่มต้นของโครงการมาจากการที่เขาสังเกตเห็นว่าคนในพื้นที่ห่างไกลให้ความสำคัญกับการแปรงฟันหรือการรักษาสุขภาพในช่องปากน้อยมาก ทำให้เกิดปัญหาฟันผุ และปัญหาสุขภาพในช่องปากตามมา โครงการนี้จึงเน้นการสร้างความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษา

สุขภาพฟันอย่างถูกต้อง ทั้งยังเชื่อมโยงถึงการดูแลรักษาสุขภาพโดยทั่วไปด้วย ซึ่งการทำงานครั้งนี้ได้ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านทันตกรรมจากกรมทันตสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข สำหรับทัชแล้วโครงการนี้นับว่าประสบความสำเร็จ เนื่องจากสามารถสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านได้ และได้รับรางวัลที่เขาไม่ได้คาดหวัง เกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ วัตถุประสงค์ที่เด่นชัดของกิจกรรม และรางวัลเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมทั้งหลังจากจบโครงการในปีแรก ก็ได้รับทุนจากกลุ่มนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (Why I Why) เพื่อที่จะทำโครงการนี้ต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 สิ่งเหล่านี้เป็นขวัญและกำลังใจให้กับเขาผู้ซึ่งทำงานโดยมิได้คาดหวังรางวัลตอบแทน

สิ่งสำคัญที่ทำให้การทำกิจกรรมที่ผ่านมาของเขาประสบความสำเร็จ คือเขาทำในสิ่งที่เขามีความสนใจ และเชื่อมโยงสิ่งนั้นกับตนเอง อาทิเช่นด้วยความที่เป็นชนเผ่าของเขาทำให้เขาเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง และมีแรงผลักดันภายในที่อยากจะทำให้พี่น้องชุมชนของเขาได้รับโอกาสที่ดีขึ้น เขาเห็นว่าเขาสามารถเป็นสื่อกลางที่จะสร้างความเข้าใจได้มากขึ้นผ่านภาษาและวัฒนธรรมของเขา นอกจากนี้กำลังใจจากเพื่อน และการทำงานเป็นเครือข่าย ก็สำคัญมากที่มีส่วนผลักดันให้งานต่าง ๆ นั้นสำเร็จ ทัชกล่าวว่า “ในยามที่ท้อแท้ เราและเพื่อนต่างช่วย หนุนใจกัน และการสร้างเครือข่ายนั้นนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวคิดต่าง ๆ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันด้วย”

สำหรับทัชแล้ว การทำกิจกรรมเชิงสังคมนั้นสร้างการเรียนรู้อย่างมากให้กับเขา ทำให้เขาได้เห็นโลก เห็นปัญหาความไม่เป็นธรรมทางสังคมที่มีอยู่รอบตัว จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเขาเอง และสิ่งที่เกิดขึ้นกับเพื่อนพี่น้องชนเผ่า ทั้งในเรื่องการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากความแตกต่างในเรื่องสัญชาติ การขาดความรู้ ขาดทรัพยากร และขาดโอกาสทางสังคม สิ่งเหล่านี้ลั่นสะเทือนจิตใจเขา แม้จะต้องต่อสู้ด้วยความยากลำบาก แต่เขาเองก็อยากทำ เพราะอยากที่จะเห็นสังคมและชุมชนรอบตัวเขาดีขึ้น ทัชบอกว่าการทำกิจกรรมนั้นช่วยขัดเกลาเขาทั้งกายและใจ ทำให้เขามีความอดทนและมีจิตใจที่สงบนิ่งมากขึ้น ทั้งยังได้รับความรู้จากเนื้องานที่ทำ ทำให้เขาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำทักษะความรู้ไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่กำลังร่ำเรียนอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย ให้การเรียนรู้และกิจกรรมหนุนนำซึ่งกันและกัน

จากประสบการณ์ทำงานอาสา ทัชพบว่าหลายครั้งผู้คนอาจมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ อยู่บ้างแล้ว เช่นเรื่องสุขภาพอนามัย เรื่องเอดส์ หรือปัญหาสังคมต่าง ๆ เพียงแต่สิ่งที่ขาดไปคือความ

ตระหนัก ดังนั้นเป้าหมายความสนใจของเขาในตอนนี้อยู่ในอนาคตคือการทำงานเชิงรณรงค์และสร้างความตระหนักในประเด็นปัญหาต่างๆ ในสังคม หลายคนมองว่าการทำงานอาสาต้องเป็นเรื่องใหญ่โต แต่สำหรับทัช การทำงานอาสานั้นอยู่ที่ใจว่าเรามีความพร้อมอยากทำเพื่อผู้อื่นหรือไม่ และมองว่าสามารถเริ่มต้นได้จากตัวเราเองหรือสิ่งใกล้ตัวที่เราสนใจ อย่างน้อยๆ การไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม นั่นก็เป็นการทำเพื่อสังคมแล้ว และอาจทำได้มากกว่านั้นคือ ได้ก้าวออกจากตัวเองไปช่วยเหลือผู้อื่นในวันที่กายและใจมีความพร้อม

กลุ่มนิเทศกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (Why I Why)

ไกรวุฒิ มะแซ

โทร. 08-5621-6436

E-mail : pcg200400@gmail.com

ภาวินี แจ่มเจนศิลป์ : โอกาสเปลี่ยนชีวิต

“โม” ภาวินี แจ่มเจนศิลป์ เธอเพิ่งจบการศึกษาจากโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ ขณะนี้กำลังจะเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย โมเล่าว่าตนเองชอบทำกิจกรรมอาสาสมัครในโรงเรียนเป็นประจำ ซึ่งทางโรงเรียนเองก็มีกิจกรรมกระตุ้นนักเรียนในการทำอาสาสมัครที่เรียกว่า “กิจกรรมบันทึกความดี” ซึ่งเป็น “เครื่องมือ” สนับสนุนให้นักเรียนทำสิ่งดี ๆ และลงบันทึกสำหรับตัวเอง โมทำบันทึกนี้มาตั้งแต่ชั้น ม.1 เป็นกิจกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ทำในชีวิตประจำวัน พอเรียนในระดับมัธยมปลายก็ได้มีโอกาสทำกิจกรรมมากขึ้น และเข้าร่วมชุมนุมที่ทำกิจกรรมทางด้านจิตอาสาในโรงเรียน กิจกรรมที่โมเข้าร่วมก็เช่น ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กด้อยโอกาสในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี การเรียไรเงินเพื่อนำไปบริจาคให้กับสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า สถานสงเคราะห์ผู้พิการทางสายตา ทำกิจกรรมหารายได้เพื่อนำไปทำบุญที่วัด เป็นต้น

การเข้าค่ายอบรมผู้นำจิตอาสาพร้อมกับเพื่อน ๆ จากหลายโรงเรียน ถือเป็น “จุดเริ่มต้น” ที่ทำให้โมและเพื่อน ๆ ริเริ่มคิดทำโครงการ และเป็นโอกาสที่พวกเขาได้ออกไปร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนใกล้เคียง โครงการที่อาสาสมัครในโรงเรียนนี้จัดทำขึ้น แบ่งเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ โครงการคลองสวยน้ำใสด้วยน้ำใจ อ.ส. โครงการโลกสดใสด้วย EM และโครงการ Save Energy แม้จะเป็นคนละกลุ่มโครงการ แต่ผู้เข้าร่วมทั้งสามกลุ่มต่างร่วมมือและช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรม ความร่วมมือดังกล่าวยังทำข้ามชั้นปีอีกด้วย

กิจกรรมหนึ่งที่โมประทับใจ คือ การลงคลอง หมายถึง การเข้าไปรณรงค์ประชา-

สัมพันธ์เรื่องการรักษาความสะอาดในลำคลองกับผู้คนที่ย้ายอยู่ริมคลองภาษีเจริญ และช่วยเจ้าหน้าที่สำนักระบายน้ำในการเก็บขยะในลำคลอง โดยการลงคลองครั้งต่อมา โมและเพื่อนๆ ได้นำน้ำสกปรกชีวภาพ EM เข้าไปแจกจ่ายในชุมชนเพื่อปรับสภาพน้ำในลำคลอง ซึ่งได้รับการตอบรับจากประชาชนค่อนข้างดี โมจึงเห็นว่าการทำกิจกรรมกับชุมชนจำเป็นที่จะต้องแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่จะทำนั้นเป็นประโยชน์และสร้างการพัฒนาให้กับชุมชนได้จริงๆ

โมมีหน้าที่เป็นแกนนำในการทำโครงการ EM รวมทั้งทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และดูแลภาพรวมของโครงการ เธอเห็นว่าการทำเพื่อสังคมควรอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน ซึ่งหากมีการร่วมมือกับเพื่อนๆ ก็จะทำให้มีผลในวงกว้างขึ้น มากกว่าที่จะทำเพียงคนเดียว โมถือว่าการทำโครงการร่วมกับเพื่อนๆ เป็นโอกาสสำคัญสำหรับตนเองในการทำสิ่งดีๆ เพื่อสังคม เช่น กิจกรรมการลงคลองก็ทำให้ได้พบปะและพูดคุยสื่อสารกับคนจำนวนมาก โมคิดว่าการสร้างเครือข่ายให้มากขึ้นจะช่วยทำให้การดูแลรักษาลำคลองเป็นไปได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยวางแผนไว้ว่าจะสร้างเครือข่ายกับคนในชุมชน ด้วยการชักชวนให้พวกเขามาเข้าร่วมการอบรมเรื่องการทำ EM ที่โรงเรียน

การมีโอกาสดำเนินกิจกรรมและเข้าไปสัมผัสกับชุมชนจริงๆ ทำให้โมได้เรียนรู้ความคิดเห็นของคนในชุมชน ช่วยให้เห็นโลกในแง่บวกมากขึ้น โมมองว่าคนส่วนใหญ่ต้องการทำความดี แต่อาจจะยังไม่มีโอกาส และเห็นว่าการสร้างโอกาสให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมเพื่อสังคมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความภาคภูมิใจและความประทับใจที่ได้รับจากการทำกิจกรรม จะทำให้เยาวชนต้องการที่จะทำงานเพื่อสังคมต่อไปเรื่อยๆ และจะช่วยแก้ไขปัญหาการใช้เวลาอย่างสูญเปล่าของเยาวชนได้

สำหรับโมเอง แรกๆ การทำงานจิตอาสาที่เนื่องมาจากมีเพื่อนๆ ชักชวน พอได้มีประสบการณ์ด้วยตนเอง ก็รู้สึกประทับใจ การทำความดีครั้งแรกๆ อาจจะไม่กล้า แต่หากมีครั้งแรกแล้ว ครั้งต่อไป ก็จะมีความกล้ามากขึ้น การให้โอกาสกับผู้อื่นจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ ดังสะท้อนในคำพูดของโมว่า “ถ้าเราให้โอกาสกับคนอื่นๆ บ้าง เขาก็จะให้โอกาสกับคนอื่นต่อไปเรื่อยๆ”

มูลนิธิกระจกเงา
ภาวิณี แจ่มเจนศิลป์
โทร. 08-7790-1905

ชัยเกียรติ เอี่ยมรัศมีกุล : โลกกว้างนอกห้องเรียน

ด.ช.ชัยเกียรติ เอี่ยมรัศมีกุล หรือ “น้องซื่อ” ปัจจุบันเรียนอยู่ที่โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กำลังจะขึ้นชั้น ม.3 นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนตามปกติแล้ว ซื่อยังมีตำแหน่งเป็น หัวหน้าห้อง รองประธานระดับชั้น ม.2 และยังเป็นหัวหน้าโครงการ Samsen Save the World ซึ่งเป็นโครงการร่วมของนักเรียนในระดับชั้น ม.2 เริ่มต้นจากที่มูลนิธิกระจกเงาเข้ามาติดต่อกับทางโรงเรียนเพื่อขอทำโครงการส่งเสริมจิตอาสาในโรงเรียน และอาจารย์ก็ได้สอบถามความสมัครใจของนักเรียน ซื่อเป็นคนหนึ่งที่อาสาสมัครทำโครงการร่วมกับเพื่อน ๆ

ชื่อเรียกกิจกรรมที่ทำว่า “ธนาคารขยะ” ซึ่งก่อนทำกิจกรรม พวกเขาจะมีกระบวนการประชุมหารือและแจกแจงหน้าที่ระหว่างกัน พวกเขาแบ่งการทำหน้าที่เป็นฝ่ายเก็บขยะ ฝ่ายแยกขยะและจำหน่ายขยะ และฝ่ายแปรรูปขยะ ที่ผ่านมาเงินที่ได้จากการขายขยะได้นำไปสมทบเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยช่วงปลายปี 2553 รวมทั้งนำขยะไปสมทบกับกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิลของทางโรงเรียน ซื่อทำกิจกรรมนี้เพราะเห็นความสำคัญของการจัดการขยะ ซึ่งเขาได้รับการอบรมในเรื่องนี้ตั้งแต่อยู่ชั้นประถม

การเป็นหัวหน้าห้องตั้งแต่ชั้น ป.4 ทำให้ซื่อได้รับเลือกจากคุณครูให้เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์กับเขาทั้งในแง่องค์ความรู้ และยังเป็น “แรงบันดาลใจ” ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เขาเห็นว่าระบบการศึกษาปัจจุบันเน้นแต่เรื่องวิชาการ แต่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสังคมมากนัก ทำให้นักเรียนจำนวนมากไม่สนใจสังคม ซึ่งรู้สึกภูมิใจที่อย่างน้อยโรงเรียนของตนก็มีการทำกิจกรรมด้านจิตอาสา

“จิตอาสา” ในความหมายของซื่อ คือ จิตใจที่อยากช่วย อยากอาสา โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และไม่หวังผลตอบแทน เขาเห็นว่าสาเหตุที่โครงการเกิดขึ้นได้นั้น เนื่องด้วยนักเรียนในโรงเรียนยังมีจิตอาสาอยู่ อย่างไรก็ตามเขาคิดว่าโครงการยังมีขนาดเล็ก และควรที่จะพัฒนา

ให้ดีขึ้นอีก จากที่มูลนิธิกระจกเงาเป็นองค์กรที่คอยช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงในระยะเริ่มต้น ขณะนี้เชื่อว่า เขาและเพื่อนๆ สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมต่อไปได้แล้ว โดยมีแผนการว่าจะขยายการรับอาสาสมัครไปยังชั้นปีอื่นๆ ด้วย เพื่อให้การจัดการปัญหาขยะในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เมื่อพิจารณาในระดับพฤติกรรมแล้ว สำหรับชื่อเองกิจกรรมที่เขาทำ ไม่ได้แยกขาดจากชีวิตประจำวันของเขามากนัก เพราะหลายๆ กิจกรรมที่ทำก็เป็นวิถีปฏิบัติที่เขาทำเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น การแยกขยะ แต่การมีโอกาสดำเนินกิจกรรมไปด้วยระหว่างเรียน ทำให้เขาได้ **“เรียนรู้”** การจัดการกับคนและเวลา หมายถึง การบริหารงานให้เข้ากับคน และการบริหารงานให้เข้ากับเวลา ทั้งยังได้ความรู้จากกิจกรรมที่ทำ ได้เรียนรู้นิสัยใจคอของเพื่อน กล้าแสดงออก นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นโอกาสที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับเพื่อนต่างสถาบันอีกด้วย

มูลนิธิกระจกเงา
ชัยเกียรติ เอี่ยมรัศมีกุล
โทร. 08-0009-9588

เคณศวร บ่อแก้ว : กิจกรรมอาสาสมัคร หล่อหลอมชีวิต

“ไอซ์” เคณศวร บ่อแก้ว เรียนอยู่ที่โรงเรียนกุนนทีรุทธARAMวิทยาคม กำลังจะขึ้นชั้น ม.5 จากการแนะนำของเพื่อนทำให้เขาได้เริ่มทำกิจกรรมอาสาสมัครตั้งแต่อายุชั้น ม.2 โดยเป็นอาสาสมัครประจำห้องพยาบาลของโรงเรียน ซึ่งโครงการจิตอาสาต่างๆ ของโรงเรียนก็อยู่ภายใต้การดูแลของห้องพยาบาลเช่นกัน จึงทำให้เขามีโอกาสได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครที่หลากหลาย อาทิ การจัดการรับบริจาคเลือด การตรวจสุขภาพในโรงเรียน และงานประจำวันทั่วไป นอกจากทำกิจกรรมในพื้นที่โรงเรียนแล้ว ไอซ์ยังริเริ่มการเดินทางรับบริจาคเลือดในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงโรงเรียนอีกด้วย

หน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของไอซ์มีมากขึ้นเมื่อเข้าสู่ชั้นมัธยมปลาย เนื่องจากเขาได้รับเลือกให้เป็นประธานชุมนุมจิตอาสา โดยการทำกิจกรรมยังคงคล้ายๆ กับที่เขาเคยทำมา เพียงแต่มีหน้าที่ดูแลจัดกิจกรรมอาสาสมัครของโรงเรียนให้ทั่วถึงในทุกๆ ส่วน

นอกจากกิจกรรมลักษณะดังกล่าว ไอซ์ยังมีงานอดิเรกส่วนตัว ซึ่งเป็นความสามารถในการเต้น เริ่มต้นจากการเต้น B-Boy และปัจจุบันเป็นแบบ Street Dance ซึ่งเขาอธิบายว่าเป็นการเต้นหลายแนวผสมกัน ไอซ์เริ่มเต้นมาตั้งแต่ชั้น ม.1 โดยในระยะแรก เขายังไม่ได้ผสมงานด้านจิตอาสาไปกับกิจกรรมการเต้นเข้าด้วยกัน ต่อมาเมื่อมีรุ่นพี่ชักชวนให้ไปเต้นเปิดหมวกที่ถนนข้าวสาร เขาเห็นว่าน่าสนใจจึงเข้าร่วม กิจกรรมในครั้งนั้นถือว่าประสบความสำเร็จมาก คนผ่านไปมาให้ความสนใจและได้เงินจำนวนมาก พวกเขานำเงินที่ได้จากการเต้นไปบริจาคให้สถานสงเคราะห์เด็กบ้านปากเกร็ด จากงานอดิเรกทำให้ปัจจุบันไอซ์ยังรับเป็นครูสอนเต้นประเภท R&B ที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) อีกด้วย

การเป็นประธานชุมนุมจิตอาสาของโรงเรียนทำให้ไอซ์มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆ หลายต่อหลายครั้ง เขาเล่าว่าช่วง ม.4 เป็นช่วงที่เขาได้เข้าร่วมกิจกรรมมากมาย แม้จะกระทบ

กับเวลาเรียนบ้าง แต่เขาก็สามารถจัดสรรเวลาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้เขายังได้เข้าร่วมอบรมการทำหนังสือ และทดลองทำหนังสือร่วมกับเพื่อนๆ ด้วย โอ้แล้วเราเริ่มแรกของการทำงานจิตอาสา เขาไม่ได้มีแรงบันดาลใจอะไรเป็นพิเศษ ไม่ได้หวังว่าตนเองจะต้องได้รับอะไร เพียงคิดอยากลองทำตามที่มีคนชักชวน แต่เมื่อได้ทำกิจกรรมแล้ว ก็ได้ความประทับใจกลับมา ความประทับใจของโอ้มีกับทุกกิจกรรมที่ทำ

“สิ่งที่เราทำไปทุกคนได้และเราก็ได้ด้วย เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตมากขึ้น ไม่ใช่เราอยู่แต่ในรั้วโรงเรียนแล้วเราทำสิ่งดี ๆ ได้ ... เราควรจะทำในสิ่งดีทุก ๆ นาที”

เขาเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมที่ผ่านมาประสบความสำเร็จนั้น เนื่องมาจากทุกคนร่วมมือกัน ทั้งเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ครูอาจารย์ และเพื่อนๆ อาสาสมัครซึ่งร่วมแรงร่วมใจกัน ส่วนสิ่งที่ตัวเองได้รับก็คือ การได้นำความรู้จากการเข้าร่วมในหลายกิจกรรมมาปรับปรุงการทำงานอื่นๆ ได้เรียนรู้ระบบการทำงานและวิธีการทำงานร่วมกับคนหลากหลายประเภท ทั้งยังได้แลกเปลี่ยนความรู้กับคนรุ่นใหม่ด้วยกันที่มาจากต่างโรงเรียน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะทางอารมณ์ของเขาเป็นอย่างมาก ทำให้เขาสามารถยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นได้มากขึ้น

โอ้มองว่าการกระทำของแต่ละคนต่างส่งผลกระทบต่อสังคม ดังนั้น เขาจึงฝากถึงเยาวชนด้วยกันว่า ควรไตร่ตรองในทุกๆ การกระทำของตนเอง หากที่ผ่านมาได้ทำในสิ่งที่ไม่ดีไป ก็ควรทบทวนและปรับปรุงตนเองต่อไป ส่วนเยาวชนที่ทำกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ก็ไม่ควรท้อใจ “ถ้าคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ก็ควรลงมือทำเลย” โอ้ยังเสนอว่าควรขยายการสนับสนุนการทำความดีของเยาวชนให้ถึงระดับเด็กเล็กๆ ด้วย เพราะเป็นวัยที่เหมาะสมแก่การปูพื้นฐานพฤติกรรมเชิงบวกที่สร้างสรรค์

มูลนิธิกระจกเงา

คณิศร บ่อแก้ว

โทร. 08-4448-3128

พีธากร ศรีบุตรวงศ์ : Pay It Forward

*“หยิบกระเป๋าใบเก่ง จัดเตรียมสัมภาระให้พร้อม ผูกเชือกรองเท้า แล้วออกไป
เดินทางหนีความวุ่นวายไปยังพื้นที่ห่างไกล”* นี่คงเป็นภาพสุดจะโรแมนติกที่ทำให้ใครหลาย
คนอมยิ้มได้ และมีความสุขเวลานึกถึงการออกไปทำงานอาสาสมัคร

เขาก็เป็นคนหนึ่งที่ชื่นชอบในเรื่องราวที่แสนจะอบอุ่นเหล่านั้น แต่เพราะความสนใจที่มี
ให้กับการพัฒนาชุมชนเมือง ทำให้ **“พีธากร ศรีบุตรวงศ์”** ชายหนุ่มจากจังหวัดอุดรธานีเลือก
เข้ามาใช้ชีวิตและทำงานกับบางกอกฟอรัม (Bangkok Forum) เพื่อพัฒนาเมืองหลวงอย่าง
กรุงเทพมหานครให้น่าอยู่มากยิ่งขึ้น

*“บ้านผมอยู่ อำเภอเมืองอุดรฯ ผมเริ่มเข้ามากรุงเทพฯ มาเขียนหนังสือที่มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ เริ่มทำงานกับบางกอกฟอรัมมาตั้งแต่ปีสี่ ตอนนั้นก็ทำงานมา
ประมาณสองปีกว่า ๆ แล้ว”* เขากล่าวแนะนำตัว

เหตุผลหลักที่ทำให้ “พี” เลือกที่จะเข้ามาทำงานในเมืองหลวง เริ่มต้นมาจากการตั้งคำถาม
และความอยากรู้อยากเห็นว่า **ทำไมทฤษฎีหรือแนวทางการทำงานกับชุมชนเมือง กับคนเมืองถึง
ไม่ได้รับการพูดถึง หรือเป็นที่ยอมรับ** ทำให้เขามุ่งตรงไปที่แหล่งเรียนรู้ที่น่าจะตอบคำถาม
เหล่านี้ได้ นั่นก็คือ บางกอกฟอรัม

*“มองความแตกต่างของความเป็นเมืองในกรุงเทพฯ กับความเป็นเมืองที่อุดรฯ
อย่างไร”*

มันต่างที่ความซับซ้อนมากกว่า คือว่าชุมชนเมืองอย่างกรุงเทพฯ ที่บ้านกับที่ทำงานมันอยู่
คนละที่ มันจะมีบริบท ทั้งชาวต่างประเทศ คนทำงานออฟฟิศ คนข้างบ้าน ปัญหาสิ่งแวดล้อม
บริบทแวดล้อมมันมากกว่าที่อุดรฯ ถึงแม้จะเป็นอำเภอเมืองก็ตาม ตัวอย่างง่ายๆ จากบ้านไปที่
ทำงานแค่ 5 นาทีแต่ในกรุงเทพฯ อย่างน้อยสุดก็ครึ่งชั่วโมง อีกทั้งระหว่างทางถ้าเราสังเกต เรา

จะเห็นปัญหาต่าง ๆ มากมาย ขึ้นอยู่กับว่าเราจะมองสิ่งนั้นหรือเปล่า เช่นนั่งเรือผ่านคลองแสนแสบ ถ้าเราสังเกตเราก็จะเห็นปัญหาตั้งแต่ น้ำเสีย เสียงดัง ควันทพิษ ทุกอย่างมันมีผลกระทบต่อเรา เราเป็นส่วนหนึ่งของทุกอย่างที่อยู่รอบตัว

“ปัญหาอย่างนี้ที่อุดรฯ มีบ้างไหม”

มี แต่ว่าน้อย มันยังมีความลงตัวและความพอดีอยู่ที่อุดรฯ อีกอย่างแม้ที่อุดรฯ จะเป็นอำเภอเมืองก็ตามแต่ระดับของความสัมพันธ์ของคนยังเยอะอยู่ เพื่อนข้างบ้านยังรู้จักกันไปไหนมาไหนก็ทักทาย ไปง่าย ไปตลาดป่าขายของยังตะโกนทัก “เ้า มาซื้ออะไร” แต่ในเมืองคนไม่รู้จักกันแล้ว ทุกคนมุ่งหน้าไปหาเป้าหมายที่ต้องการแล้วระหว่างทางก็ไม่ได้สนใจอะไร

“ตอนนีทำอะไรอยู่ที่กรุงเทพฯ”

ทำงานที่บางกอกฟอรั่ม ภารกิจของงานก็คือการสร้างสำนึกพลเมือง เราเชื่อว่าพวกเขามีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองอยู่แล้ว แต่จะอย่างไรให้พวกเขาเอาสำนึกนั้นขึ้นมา บางครั้งเขาอาจจะหาโอกาส หาเพื่อน ดังนั้นสิ่งที่เราต้องทำคือ ทำให้คนที่มีความสำนึกพลเมืองมารวมตัวกัน คนดี ๆ มาอยู่รวมกัน สิ่งดี ๆ ก็จะเกิดขึ้น

ตัวอย่างงานที่ตอนนีทำร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ก็คือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง สสส.กับชุมชนเพื่อรองรับการย้ายสำนักงานใหม่เข้าไปในซอยงามดูพลี

เวลาพูดถึงสาทร แต่ละคนคงจะนึกถึงตึกสูง แต่เบื้องหลังตึกสูงยังมีชุมชน ซึ่งเป็นที่ของคนทำงานอันเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงให้เมืองขับเคลื่อนไปได้ เช่นชุมชนของคนขับแท็กซี่ ชุมชนของคนที่เป็นแม่บ้านตามตึกต่าง ๆ ที่นี้พอจะมี สสส.เข้าไปตั้ง คำถามคือว่าเข้าไปแล้วจะแปลกแยกไหม

สิ่งที่บางกอกฟอรั่มไปทำไม่ใช่แค่ทำชุมชนสัมพันธ์ เอาเงินไปบริจาค เอาทุนการศึกษาไปให้ อันนั้นไม่ตอบโจทย์เรื่องของความยั่งยืน แล้วไม่ได้ตอบเรื่องของความจริงใจด้วย แต่สิ่งที่เราพยายามทำ เป็นการเรียนรู้ระหว่างเราและกับ สสส. ด้วยเพราะมันเป็นเรื่องใหม่ งานครั้งนี้จึงเป็นการไปสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ชุมชนจะเข้มแข็งได้ คนในชุมชนก็ต้องเข้มแข็ง ฉะนั้นสิ่งที่เรากำลังทำคือเราไปสนับสนุนให้เกิดกลุ่มคนในชุมชนที่เอารูะกับส่วนรวมหรือมีสำนึกการเป็นพลเมืองได้มาเจอกัน ซึ่งบริเวณนั้นมี 3 ชุมชน เราเอากลุ่มคนเหล่านั้นทั้ง 3 ชุมชนมาเชื่อมร้อยเป็นเครือข่าย เราเชื่อว่ามันจะเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วจะเกิดสิ่งดี ๆ ตามมา

“อะไรคือความหมายของคำว่าพลเมือง”

พลเมือง คือคนที่รู้สึกมีความรับผิดชอบ แต่ระดับความรับผิดชอบจะแตกต่างกันคือ ส่วนแรกคือรับผิดชอบต่อตัวเอง ต่อครอบครัว ต่อเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง ชุมชนถึงระดับสังคม อันนั้นผมใช้คำหลักคือเรื่องของความรับผิดชอบ เพราะสมมุติว่าหากมีความรับผิดชอบแล้ว สิ่งตามมาคือเรื่องของการกระทำที่คำนึงถึงคนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะตัวเราเอง อย่างน้อยที่สุดถ้าเรา

คำนึงถึงตัวเราเอง คำนึงถึงคุณค่า คำนึงถึงศักดิ์ศรี การปฏิบัติต่าง ๆ ก็จะไม่ไปกระทบต่อคนอื่น อย่างน้อยต้องมีตรงนี้ ส่วนอีกคำคือ พลเมืองอาสา ผมว่ามันเยอะขึ้น นอกจากรับผิดชอบตัวเองแล้วธุระของส่วนรวมไม่ว่าจะเป็นปัญหาชุมชน ปัญหาสังคม หรือแม้กระทั่งเรื่องที่ไม่ใช่ปัญหาก็ได้แต่อาจเป็นประเด็นที่ทำแล้วผู้คนในสังคมอยู่กันอย่างมีความสุข

“แล้วพีเป็นพลเมืองแบบไหน”

(หัวเราะ) ก่อนที่จะอธิบายว่า จริง ๆ ผมชอบคำว่า Active citizen ในภาษาอังกฤษมากกว่า คำว่าพลเมืองอาสา พลเมืองอาสา ผมรู้สึกทำไมต้องอาสา มันต้องเป็นตัวของตัวเองอยู่แล้ว ไม่ต้องอาสาทำเลย ผมอาจจะนิยามอย่างนั้น จริง ๆ ผมว่าถ้าเป็นภาษาอังกฤษในนิยามของฝรั่ง อาจจะธรรมดา แต่นิยามของไทยพอพูดถึงอาสา มันจะนึกถึงอาสาสมัครต่อ แล้วพอพูดถึงอาสาสมัครมันจะเหมือนว่าต้องเป็นกิจกรรม เป็นโครงการหรืออะไรบางอย่างที่เราต้องร่วมทำ หรือทำเป็นครั้งคราว ผมว่าหลาย ๆ คนเค้าไม่ต้องรอให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นมาแล้วมาอาสา เขาทำเลย ทำอยู่แล้ว ทำในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในทุกวิถีคิดทุกการกระทำ อันนี้คือ Active citizen

การทำงานเพื่อสังคม ไม่ใช่อาสาแค่ต่อชุมชนหรือสังคม แต่ต้องอาสาที่จะไปทำให้เกิดคนที่จิตใจอาสาเพิ่มขึ้นอีก สร้างคนอีก เหมือนกับ pay it forward ให้มันต่อไปเรื่อย ๆ เมื่อให้ต่อไปเรื่อยเราก็มีความเชื่อว่าต้องเกิดความดีงามขึ้นมาบ้าง

“คิดว่าที่ผ่านมาทำงานประสบความสำเร็จไปแล้วแค่ไหน”

สำหรับผมมันก็ยังไม่ประสบความสำเร็จหรอก มีขึ้นบันไดขึ้นมาทีละขั้น อาจจะมีหลายขั้น ตอนที่ทำงานกับชุมชนเวลาเขามีปัญหาอะไร หรือมีเรื่องเกิดขึ้นชาวบ้านจะโทรหาเรา บอกเราว่ามีอย่างนี้เกิดขึ้นนะ ทำอย่างไรดี บางทีเราก็ช่วยไม่ได้หรอก แต่อย่างน้อยเราก็รู้สึกว่าเขาไว้น้ำใจเชื่อใจให้เราฟัง เหล่านี้เป็นสิ่งที่เราคิดว่าประสบความสำเร็จ เพราะความเชื่อใจ มันบ่งบอกถึงคุณค่าบางอย่าง

“มองอนาคตไว้อย่างไรบ้าง”

อีกไม่เกิน 10 ปีคงกลับบ้าน ตอนนี้เราคงต้องไปเก็บเกี่ยวอะไรมาให้เยอะก่อน แรงบันดาลใจก็คืออยากกลับไปที่บ้าน ไปสร้างอะไรดี ๆ ที่บ้านให้มันเกิดขึ้นครับ

CHANGE FUSION

พีธากร ศรีบุตรวงศ์

โทร. 08-7683-0880

E-mail : peethakorn@hotmail.com

ChangeFusion

ธนพร อุดมบุญไฉ่ : คิดดี มีความสุข

“นานแคะไหนแล้วที่ไม่ได้มาที่นี่” ผมคิด “สถานที่ที่สงบและคุ้นเคย”
รอบตัวผมมีผู้คนหลายเพศ หลายวัย กำลังสนุกอยู่กับการให้อาหารปลาที่เขตรอยกัน
ในวัดแห่งนี้

มองไกลออกไปจากกลุ่มคนผู้มีรอยหน้าเปื้อนยิ้มเหล่านั้น หญิงสาวผู้หนึ่งกำลังเดินถือถัง
สีเหลืองใบเล็กที่ไม่เกินน้ำหนักก่อนมีปลาน้อยใหญ่อยู่ในนั้น

การปล่อยปลาไม่ได้แสดงว่าคนคนนั้นกำลังไม่สบายใจ บางทีแค่อาจจะอยากจะสบายใจ
มากขึ้นเท่านั้น

“หยก” ธนพร อุดมบุญไฉ่ ทำให้ผมรู้สึกเช่นนั้น

ในร้านกาแฟ มีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้นบ้างเป็นระยะๆ แต่เมื่อเจ้าตัวออกมาพร้อมแล้ว ผมก็
ไม่รีรอที่จะเริ่มตั้งคำถาม

ปกติวันอาทิตย์อย่างนี้ยังทำงานอยู่อีกหรือ?

เธอยิ้มขึ้นๆ ก่อนตอบว่า “เปล่าค่ะ วันนี้เป็นอาทิตย์พิเศษ บังเอิญสมัครไปเป็นผู้นำ
กิจกรรมให้เด็ก ๆ ในค่ายเยาวชน วันนี้ก็เลยมีนัดคุยงานเพิ่ม ปกติก็ทำงานจันทร์ถึงศุกร์ พยายาม
จะทำให้เสร็จวันศุกร์เลย จะได้มีเวลาเพื่อตัวเองบ้าง”

แล้วถ้ามีเวลาทำอะไรเพื่อตัวเองบ้าง

“ส่วนมากก็ไปทำงานอาสา มีไปสร้างบ้านดินบ้าง ไปวัด สร้างเจดีย์ เทปูน คือไปลงชื่อใน
ตลาดอาสาสมัครไว้ ตอนนี่ก็สนใจอยากไปช่วยเรื่องเด็กออทิสติก ก็ไปแล้วแต่โอกาส” เธอกำลัง
อธิบายถึงเวลาที่ถูกใช้ไปเพื่อตัวเอง

“จริง ๆ งานอาสาฯ ก็ถือเป็นงานเพื่อตัวเองนะ เวลาไปทำงานอาสาบางคนอาจจะคิดว่า
ทำไมต้องไปทำงานเพื่อคนอื่นด้วย แต่หยกมองว่าพอทำเพื่อสังคมก็คือทำเพื่อตัวเอง เพราะ

ตัวเราเองอยู่ในสังคม การจะอาสาเนี่ยง่ายมาก เริ่มต้นได้จากการอาสาไปกับคนรู้จักก่อน คนที่ใกล้ตัว ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน พ่อแม่ พี่น้อง ลองถามเค้าว่ามีปัญหาอะไรอยู่มัย เมื่อเค้าเล่า เชื่อมมัยว่าเราก็คืออาสาแล้ว อาสาเป็นผู้ฟังให้เค้าสบายใจงั้นคะ แล้วเราก็คลองดูว่าปัญหาที่เขาเจอ เราสามารถช่วยอะไรได้บ้างมัย”

แล้ววันปกติทำงานอยู่ที่ไหน

“ก็ทำอยู่ที่สถาบัน Change Fusion ทำอยู่ในส่วน Think tank ส่วนนี้เป็นส่วนที่ทำรีเสิร์ช แล้วก็หากรณีศึกษา ของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ Social Innovation ที่พวกเขาทำแล้วดี แล้วสามารถ ประยุกต์ใช้ในประเทศไทยได้ หรืออาจจะเป็นของที่มีอยู่แต่ไม่เกิดขึ้น เราก็ศึกษาจากสถิติหรือการสำรวจ ว่ามันมีปัญหาอะไรแล้วก็หาทางแก้ไข (solution) ที่เป็นไปได้ เพราะจริง ๆ ปัญหาที่มันมีอยู่ มันก็มีทางแก้แหละ แต่ที่มันไม่สำเร็จเพราะปัญหาหลาย ๆ อย่างมันไม่เชื่อมกัน เราก็พยายามทำให้ มันเชื่อมกัน หรือหลายอย่างก็มีปัญหาแค่บางจุด แล้วเราก็พยายามผลักดันเป็นนโยบายโดยอิงปัญหาจากฐานราก”

อะไรคือ Social Innovation

“นวัตกรรมทางสังคม บางทีอาจจะเป็นอะไรที่มีอยู่หรือยังไม่มี บางทีเอามาเปลี่ยน นิดหนึ่ง ไม่ต้องยิ่งใหญ่ขนาด อย่างเช่น Play pump ที่แอฟริกา คือเด็ก ๆ ชอบเล่นม้าหมุน เขาก็ เอามาเชื่อมให้เวลามันหมุนมันสูบน้ำขึ้นมาได้ ให้คนมีน้ำกิน ระหว่างที่เด็กเล่น ที่นั้นก็เปิดต่อบริษัทบอกว่าเดี๋ยวจะทำ CSR (Corporate Social Responsibility) โฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ จากนั้นก็ได้เงินของบริษัทมาสร้าง ซึ่งเด็ก ๆ ก็ได้เล่น ประชาชนก็ได้ดื่ม น้ำ บริษัทก็ได้โฆษณา นี่ก็เป็นนวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจาก ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) และการประยุกต์ใช้

อีกตัวอย่างโครงการที่กำลังศึกษาอยู่มีชื่อว่า Open Surveillance หรือการเฝ้าระวังภัยพิบัติ มันเริ่มมาจากความคิดที่ว่าปัจจุบันทุกคนมีโทรศัพท์มือถือ แล้วส่วนใหญ่ก็มี Smart Phone ซึ่งสามารถเข้าถึง Social Media อย่าง Facebook หรืออีเมลได้ ฉะนั้นหากสมมุติว่าเราเดินอยู่บนถนนแล้วมีไฟท้อเปิดทิ้งไว้อยู่ เราารู้สึกว่าอันตรายแต่เราเป็นแค่เด็กผู้หญิง ก็ไม่รู้จะแจ้งใคร ถ้าปกติคนก็อาจจะแค่บ่นว่าทำไมรัฐไม่จัดการ แต่บางทีเขาก็อาจจะไม่รู้ พอเรามีตรงนี้ก็ สามารถที่จะ SMS หรือโพสต์ข้อความแจ้ง เข้าไปได้เลย”

งานอะไรที่ทำแล้วรู้สึกประทับใจที่สุด

“งานที่คิดว่าประทับใจมาก น่าจะเป็นการสนับสนุน SE (Social Enterprise, กิจการเพื่อสังคม) มีบริษัทที่ชื่อ Energaia

เป็นบริษัทที่เลี้ยงสาหร่ายที่เกิดในถังบำบัดน้ำเสีย คือมีผลการวิจัยว่าสาหร่ายตรงนั้นสามารถเอามาทำเป็นอาหารสัตว์แบบอวกเนกได้ เพราะเดี๋ยวนี้อาหารสัตว์มีแต่แบบเคมี อันนี้ก็เป็นตัวอย่างที่เป็นธุรกิจและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วย”

แล้วเรามีส่วนช่วยเขาอย่างไรบ้าง

“ทาง Change Fusion ก็ช่วยกันหาข้อมูล ช่วยให้คำปรึกษา หยกก็ได้เข้าไปหาข้อมูลในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี (บางมด) แล้วก็ไปพบว่าที่บางมดมีการทำวิจัยตรงนี้อยู่ เพราะพอทำวิจัยมาถึงระดับหนึ่งก็เห็นว่าทุกอย่างมันโยงเข้ากับการวิจัยของบางมดเลยนะ แสดงว่าเขาอาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ สุดท้ายก็เลยได้เชื่อมโยงงานกับเขา ซึ่งก็ทำให้งานเดินต่อไปได้ จุดนี้จึงประทับใจตรงที่ เราได้ช่วยอะไรเขาจริงอีกทั้งยังได้เรียนรู้ร่วมกันไปด้วย”

อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นทำงานเพื่อสังคม

“จริง ๆ โดยใจมันรู้สึกรักโลกอยู่แล้ว อะไรควรทำก็ควรทำ ตันไม่ก็ควรปลูก ขยะก็ควรเก็บ แม้จะมีบ้างที่เพื่อนล้อว่าภายนอกดูไม่น่าจะชอบอะไรแบบนี้ แต่ก็รู้สึกหัวใจ

มันรัก ก็คิดว่าถ้าใจรักแล้วไม่ต้องสนใจว่าคนจะมองอย่างไร ถ้าใจรักมันก็จะทำออกมาได้ดีเอง

ตอนแรกอยากทำ Marketing ขอบงานภาคธุรกิจ แม้จะชอบไปค่าย ลุยทำงานอาสาฯ แต่ไม่ได้อยากทำเป็นอาชีพ แล้วประจวบเหมาะกับมีเพื่อนแนะนำให้รู้จัก Change Fusion ให้ฟังพอได้ฟังแนวคิดเรื่อง Social Enterprise ซึ่งมันเกี่ยวกับการทำธุรกิจด้วย เพียงแต่หลักการคือไม่ได้สร้างกำไรสูงสุด (Maximize profit) เพียงอย่างเดียว แต่เป็นแบบกลับคืนสู่สังคม อีกทั้งพอมีกาไรให้คนที่ทำสามารถอยู่ได้ คือมันเหมือนกับว่าอยากทำธุรกิจก็ทำเพื่อสังคมได้ อยากทำการตลาดก็ทำเพื่อสังคมได้ นั่นจึงเป็นอะไรที่น่าลองเรียนรู้มาก”

จากการทำงานที่ผ่านมาเกิดการเรียนรู้อะไรกับตัวเองบ้าง

“เยอะเลย ได้อย่างแรกเลยคือ *Positive thinking* เพราะคุณอยากทำอะไรดี ๆ คุณก็ต้องคิดดี พอคิดดี คุณก็มีความสุขกับการคิดดีของคุณ ทำให้รู้สึกกดดัน ความเพียร การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า คือการทำงานมันต่างจากตอนเรียนคือเราต้องใช้ทุกอย่างตั้งแต่เราโตมา รู้จักใจเย็น เพราะใจร้อนแล้วมันแก้ปัญหาไม่ได้ มันเหมือนกับเวลาฝนตกคือถ้าคุณวิ่งหรือคุณเดินคุณก็จะรับน้ำฝนเท่ากัน แต่ถ้าวิ่งคุณก็อาจจะลื่น ล้ม กลายเป็นเปียมากกว่า”

เพราะคุยกันเพลินจนลืมว่าร้านกาแฟกำลังจะปิด เราจึงต้องรีบออกจากร้าน แสงไฟสีส้มที่ส่องสว่างอยู่ริมถนนดูสวยดี ในขณะที่เดินกลับบ้าน ผมรู้สึกมีคำถามที่ยังคาใจอยู่ข้อหนึ่ง เพียงแต่คำถามนี้คงไม่มีใครจะตอบได้ดีเท่ากับตัวผมเอง

“เราใช้เวลาว่างที่มี ทำอะไร เพื่อใครบ้างแล้วหรือยัง”

CHANGE FUSION

ธนพร อุดมบุญไฉ

โทร. 08-1622-9224

E-mail : yok.tnp@gmail.com

เกียรติศักดิ์ คำสี : จากผู้รับสู่การเป็นผู้ให้

“แฉ่” เกียรติศักดิ์ คำสี บัณฑิตจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เริ่มต้นงานอาสาสมัครเพื่อสังคมตั้งแต่ยังเรียนอยู่มัธยมปลาย ด้วยการร่วมเป็นทีมวิทยากรเกี่ยวกับสิทธิเด็ก เดินทางไปอบรมให้ความรู้ตามหมู่บ้านต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกับมูลนิธิซีอีเอฟ (ประเทศไทย) หลังจากสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้เขามีโอกาสไปเข้าร่วมกิจกรรม “อาสาสมัคร” กับองค์กรภาคสังคมนอกมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งไปเป็นอาสาสมัครค่ายสร้างของชมรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย

จนกระทั่งเรียนปี 2 โอกาสสำคัญที่เข้ามาในชีวิตของแฉ่คือ การได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในตำแหน่งประธานฝ่ายกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งทำหน้าที่ดูแลและสนับสนุนการทำงานของชุมนุม/ชมรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ของมหาวิทยาลัย หลังจากหมดวาระองค์การนักศึกษา แฉ่ก็ได้ปรับเปลี่ยนตนเองมาเป็นส่วนหนึ่งของทีมแกนนำอาสาสมัครของ ศูนย์อาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเขาได้ใช้ประสบการณ์และการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมอาสาสมัครที่ผ่านมาในการช่วยงานศูนย์ฯ เกี่ยวกับกิจกรรมอบรมต่างๆ เช่น พานักศึกษาไปจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับเด็ก ๆ รอบมหาวิทยาลัย หรือการเป็นที่ปรึกษาโครงการอาสาสมัครให้กับรุ่นน้อง เป็นต้น

หากมองย้อนกลับไปสู่ “แรงบันดาลใจ” ที่ทำให้แฉ่หันมาสนใจทำกิจกรรมเพื่อสังคมคือ เขารู้สึกว่าที่ผ่านมาตนเองเป็นผู้รับ เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือด้านความเป็นอยู่จากองค์กร/มูลนิธิการกุศลต่างๆ มาโดยตลอด ทำให้เขารู้สึกว่าอยากจะทำอะไรเพื่อคนอื่น และอยากเป็นผู้ให้บ้าง มิใช่เพียงแค่การเป็นผู้รับอย่างเดียวเท่านั้น และความประทับใจสำคัญก็มาจากเมื่อได้เห็นรอยยิ้มที่มีความสุขของผู้อื่น

จากการเข้ามาทำกิจกรรมอาสาสมัครระยะเวลาเกือบ 4 ปีในมหาวิทยาลัย แจ๊พบว่าตัวเองมีทัศนคติหลายอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการมองโลก เขาเข้าใจและเรียนรู้ในหลากหลายของผู้คนในสังคม ความคิดเช่นนี้เกิดขึ้นจากการที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ได้สัมผัสกับประสบการณ์ตรง ซึ่งแตกต่างจากความคิดเดิมที่เคยรับรู้มาจากห้องเรียนหรือคำบอกเล่าของคนอื่น เขาเล่าให้ฟังว่า ครั้งหนึ่ง มีโอกาสไปศึกษาชีวิตของเด็กที่อาศัยอยู่ใต้สะพานลอย ก่อนหน้านั้นเขามีความคิดว่าพวกเด็ก ๆ อาจจะไปด้วยเพราะความยากไร้ แต่เมื่อได้พูดคุยกับพวกเขา กลับพบคำตอบว่าการที่ออกมาอยู่นอกบ้านเพราะต้องการอิสระ คำตอบดังกล่าวทำให้เขารู้สึกอึ้ง เพราะคิดตลอดมาว่าคนเหล่านั้นมีปัญหาจึงต้องร่อนเร่ไร้บ้านอยู่เช่นนั้น ปรากฏว่าเป็นเพราะพวกเขาอยากอยู่ด้วยตัวเอง

อีกเหตุการณ์หนึ่งคือ เดิมทีเคยคิดว่าไม่รังเกียจเด็ก ๆ ที่อยู่ตามสะพานลอยหรือใต้สะพานต่าง ๆ แต่พอถึงเวลาจริงก็พบว่าตัวเองรังเกียจ ไม่กล้าเข้าไปโอบกอดเหมือนกับคนอื่น ๆ เขาจึงเรียนรู้ว่าสิ่งที่คิดกับการกระทำอาจไม่ตรงกันก็ได้ จึงได้พยายามปรับตัว แจ๊บอกว่า **ประสบการณ์ลักษณะเช่นนี้เองที่ทำให้เขารู้จักตัวเองมากขึ้น และเข้าใจความหลากหลายของผู้คนในสังคม**

ด้วยความที่สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว สิ่งที่เขาประทับใจจากการทำกิจกรรมที่ผ่านมาคือ การฟื้นฟูชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่งด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ไปปลูกพืชให้ช้าง ปลูกปะการัง ถึงตอนนั้นชมรมก็มีคนสานต่อแล้ว เขารู้สึกดีที่สามารถชุบชีวิตชมรมขึ้นมาได้

นอกจากเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว เขายังได้เรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ด้วย บางครั้งเราเห็นคนทำอะไรไม่ถูกใจเรา ก่อนหน้านั้นก็มักรู้สึกว่าทำไมเขาจึงทำแบบนั้น ทำไมเขาจึงไม่เป็นแบบนี้ แต่เมื่อผ่านประสบการณ์เป็นอาสาสมัครจึงเรียนรู้และเข้าใจถึงความแตกต่างของคน เหมือนคำพูดที่ว่า **“ไม่มีมนุษย์คนไหนสมบูรณ์แบบ”** ดังนั้น เมื่อใคร่ใคร่

เขาก็จะคิดแบบนี้ว่าไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบ ตัวเขาเองก็เช่นกันที่ต้องทบทวนตัวเองในสิ่งที่คนอื่นไม่ชอบ

เมื่อผसानสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรมเพื่อสังคมเข้ากับความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของแจ้ เขาคิดว่า ตนเองได้เรียนรู้สัจธรรม ความเป็นจริงของสังคมและธรรมชาติว่า ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเชื่อมโยงกันไม่มีอะไรแยกจากกันได้ ขณะที่มนุษย์ทำกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ใช้ไฟฟ้าอยู่ ก็ส่งผลกระทบกับสัตว์ป่าได้ เช่น ทำให้พวกมันวางไข่ไม่ได้ เพราะไม่มีป่า เนื่องจากพื้นที่ป่าถูกนำมาทำเป็นโรงไฟฟ้าให้กับมนุษย์ได้ใช้ สัตว์ป่าจึงถูกแย่งพื้นที่เพื่อดำรงชีวิต เขาเห็นถึงความเชื่อมโยงว่าตัวเราไม่ได้แยกขาดออกจากสังคม โลก หรือจักรวาลแต่อย่างใด เขาจึงเห็นว่าแม้สิ่งที่ทำอาจจะเป็นสิ่งเล็กน้อย ไม่นิยามมาก แต่ก็ดีกว่าการไม่ลงมือทำอะไรเลย

สำหรับแจ้แล้ว “สังคมที่ดีในความคิดของเขาคือสังคมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสได้ทำสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่ดีสำหรับตัวของเขาและดีสำหรับคนอื่นด้วย”

ศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เกียรติศักดิ์ คำสี

โทร. 08-6813-9159

E-mail : nayrugdee@gmail.com

สุทธิดา แก้วสองสี : ส่งต่อวงกลมแห่งความสุข

“หญิง” สุทธิดา แก้วสองสี นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เธอสนใจการทำกิจกรรมเพื่อสังคมตั้งแต่ยังเรียนอยู่ชั้นปีที่ 1 ด้วยการเข้าร่วมโครงการธรรมศาสตร์อาสาเพื่อชุมชนซึ่งเธอได้ทำกิจกรรมวันเด็กทุกวันโดยทำติดต่อกันเป็นระยะเวลา 1 ปีเต็ม จากนั้นก็ทำงานอาสาสมัครร่วมกับศูนย์อาสาสมัครของมหาวิทยาลัยเป็นต้นมา ไม่ว่าจะเป็นอาสาสมัครแม่โคมเกมส์ งานดนตรีไทยอุดมศึกษา และอาสาสมัครงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

จุดเริ่มต้นที่ได้เข้าร่วมโครงการธรรมศาสตร์อาสาเพื่อชุมชน ในโครงการวันเด็กทุกวัน ซึ่งร่วมกับพี่ๆ และเพื่อนในกลุ่มที่ชื่อว่า**รวมมิตรน้ำซัน** เพราะอยากให้เด็ก ๆ มีวันเด็กทุกวัน ไม่ใช่แค่วันเด็กเท่านั้น เมื่อไปลงพื้นที่ใกล้ๆ ก็พบโรงเรียนหนึ่งซึ่งเด็ก ๆ ต้องการสนามเด็กเล่น จึงตัดสินใจว่าจะช่วยกันทำสนามเด็กเล่น เพื่อให้เด็ก ๆ ได้สนุกทุกวัน และการเล่นยังถือเป็นการพัฒนาเด็กไปด้วย เมื่อทำสนามเด็กเล่นแล้ว ก็ขยายออกไปเป็นการจัดห้องสมุด และซ่อมแซมศาลาธรรมชชาติเพื่อให้พวกเขามีสถานที่เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน ตอนที่โครงการสำเร็จแล้ว รอยยิ้มของเด็ก ๆ ที่เล่นอย่างสนุกสนาน เพราะมีความสุขกับสนามเด็กเล่นที่ได้ช่วยกันสร้างขึ้น พร้อมรอยยิ้มและคำขอบคุณ สิ่งเหล่านี้เป็น **“แรงบันดาลใจ”** ให้เธอทำงานเรื่อยมา รวมถึงการสนับสนุนและผลักดันจากครอบครัวที่มีอยู่เสมอ

เหตุการณ์ที่ประทับใจที่สุดเกิดขึ้นในวันสุดท้ายของโครงการวันเด็กทุกวัน เด็ก ๆ ที่โรงเรียนก็บอกเล่าความรู้สึกว่า **“ดีใจที่พี่ๆ มาทำกิจกรรมด้วย”** และอยากให้มาอีก ไม่รวมถึงดอกกุหลาบและกระดาษพับกระดาษรูปหัวใจที่เด็กมอบให้ ตอนนั้นเธอรู้สึกดีใจมากและนั่นคือ **“จุดเริ่มต้น”** ของ **“ความสุขใจ”** ที่ได้จากการเป็นอาสาสมัคร จากนั้นมาการไปเป็นอาสาสมัครของเธอก็ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอตามวาระโอกาส และหญิงก็ได้ค้นพบว่างาน **“อาสาสมัคร”**

คือการ “**ส่งความสุข**” ไปอย่างไม่สิ้นสุด เหตุการณ์เล็กๆ อีกครั้งหนึ่งจากประสบการณ์อาสาสมัครซึ่งสร้างความสุขใจให้หญิงเกิดขึ้น เมื่อตอนที่เธอไปเป็นอาสาสมัครงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติซึ่งได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าร่วมประชุม ขณะที่กำลังช่วยยกกระเป๋าอยู่ ผู้ใหญ่ท่านนั้นก็ได้หันมาพูดคำขอบคุณและอวยพรให้กับหญิง เหมือนกับว่าต่างฝ่ายต่างมอบความปรารถนาดีซึ่งกันและกัน

และอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้เธอเรียนรู้ว่าความสุขสามารถส่งต่อไปเรื่อย ๆ คือ ตอนไปสร้างศาลาให้เด็ก ๆ ตอนนั้นพบกับคุณตาท่านหนึ่งที่มาทำของเล่นให้หลานซึ่งเรียนอยู่ที่นี้ มีคนในหมู่บ้านมาช่วยกันทำมากมายโดยไม่ต้องการค่าจ้าง หญิงมองว่าเหมือนกับ “**วงกลม**” คือเธอและเพื่อนๆ ไปทำให้คนอื่น คนที่นั้นก็ทำให้หลานของพวกเขา เด็ก ๆ ก็มีความสุข พวกเธอก็มีความสุขไปด้วย

หญิงมองว่าความประทับใจต่าง ๆ เหล่านี้ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เกิดมาจากปัจจัยหลายอย่าง เริ่มจากการมี “**ใจที่อยากจะทำ**” เปรียบเทียบเหมือนกับยาเสพติดที่ต้องเสพบ่อย ๆ เพราะทำให้มีความสุข สิ่งสนับสนุนต่อมาคือศูนย์อาสาสมัครที่คอยเป็นตัวสนับสนุน และเป็นแรงผลักดันซึ่งเธอมักได้รับข่าวสารผ่านพี่ ๆ ที่ทำงานอยู่ในศูนย์และให้คำปรึกษาเวลามีปัญหา ต่อมาก็คือผู้ที่หญิงเรียกว่า “**คนข้างทาง**” ซึ่งหมายถึงคนที่ได้เข้าไปร่วมทำกิจกรรมอาสาด้วย พวกเขาเหล่านี้คือ “**เส้นทาง**” ที่ทำให้เธอได้เดินไปพบกับเส้นทางสายอาสา อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือ ระยะเวลาของกิจกรรมที่เป็นโครงการระยะยาว ทำให้คนทำงานไม่ต้องเร่งรีบ มีโอกาสได้คิดทบทวนตัวเองซึ่งเป็นประโยชน์มาก สุดท้ายคือครอบครัวที่จะอยู่เคียงข้างเสมอ เวลาที่เหนื่อยก็จะกลับบ้าน

จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา เธอเห็นว่าการทำงานกับสังคมหรือชุมชนเป็นการทำงานกับคนหลากหลาย และแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่ง**ไม่สามารถนำความคิดของตนเองเป็นกรอบในการทำงานอย่างเดียว แต่ต้องเปิดใจให้กว้าง รู้จักรับฟัง และเรียนรู้เปิดโอกาสให้กับคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย** เพราะเราเป็นเพียงคนที่ผ่านมาทำ แต่คนที่อยู่บริเวณนั้นคือคนที่อยู่ตลอดไป และเขาจะต้องเป็นคนดูแลชุมชนของเขาต่อไปเองให้ได้

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเธอคือ จากเดิมที่เคยเป็นคนทำงานที่มุ่งแต่จุดหมายปลายทางว่าต้องสำเร็จ แต่เมื่อมาทำงานอาสาซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้คนที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้เธอใส่ใจกับสิ่งข้างทางมากขึ้น

สามารถยิ้มและหัวเราะกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้ เรียกได้ว่าเป็นก้าวเดินที่ช้าเพื่อไปให้ถึงจุดหมายโดยใส่ใจกับสิ่งรอบข้างมากขึ้น นอกจากนี้เธอยังเรียนรู้ว่าการทำงานอาสาต้องเป็นการเข้าไปช่วยให้คนที่ต้องการความช่วยเหลือเหล่านั้นให้ช่วยเหลือตัวเองให้ได้ ไม่จำเป็นต้องช่วยพวกเขาทุกอย่าง แต่ให้ออกสาเขาได้แก้ปัญหาด้วยตัวเองด้วย จึงจะสร้างความยั่งยืนได้มากที่สุด

ศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุทธิดา แก้วสองสี

โทร. 08-7232-2214

E-mail : ying_zheenior@windowlive.com

พรพิมุข มณีวาศ : สุขทั้งผู้ให้และผู้รับ

มีหลายครั้งเมื่อเราพูดถึงการทำงานอาสาสมัคร ความคิดของเรามักจะไปผูกติดกับการทำความดีในโอกาสพิเศษหรือการเสียสละเวลาพักผ่อนที่เราได้ขากนั้จากงานประจำที่มีอยู่

แต่บทสัมภาษณ์ที่คุณกำลังได้อ่านต่อไปนี้ เป็นประสบการณ์ตรงของหญิงสาวผู้หนึ่งที่ผานเวลาจากหน้าที่การงานตามวิชาชีพที่ได้เรียนมากับการทำงานอาสาสมัครที่ใจบอกให้ทำได้ อย่างลงตัว ความสุขที่เธอได้รับทำให้เธอเลือกที่จะทำงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องจนมันกลายเป็นวิถีของชีวิตเธอ

ช่วยแนะนำตัวหน่อยครับ

“ชื่ออิมค่ะ **พรพิมุข มณีวาศ** เป็นนักกายภาพบำบัดค่ะ ตอนนีทำงานอยู่ที่คลินิกแถว จรัญ 13”

ได้ยินมาว่านอกเหนือจากการเป็นนักกายภาพแล้ว อิมยังมีโอกาสได้ไปทำงานอาสาสมัครด้วย อันนี้เหมือนกับการไปทำงานเป็น part-time หรืองานพิเศษหรือเปล่า

“ไม่ค่ะ อันนี้เราอาสาไปทำ คือถ้ามีกิจกรรมอะไรที่พี่ๆ จากองค์กรต่างๆ เขาขอความช่วยเหลือมากก็จะไปอย่างที่เราสุดเพิ่งไปพังงาคะ ช่วยสร้างฝายให้ชาวบ้าน ไปช่วยเขาทำ แล้วชาวบ้านก็สานต่อ ไม่เชิงว่าจะสร้างให้เขาทั้งหมด”

เริ่มต้นรู้จักกับงานอาสาสมัครได้อย่างไร

“อิมเป็นคนทำงานอาสาสมัครมาตั้งแต่เรียนอยู่ที่มหิดลแล้ว ทำค่ายที่มหาวิทยาลัย ตอนนั้นประมาณปีหนึ่ง เหมือนที่ค่ายมีงานๆ หนึ่ง แล้วไปเห็นโปสเตอร์อันหนึ่งเขียนว่า ทำงานอาสาอะไรอย่างนี้ ก็มาเจอของมูลนิธิกองทุนไทยที่ทำงานร่วมกันกับ สสส. ชื่อว่า “**อาสามาเติมรัก**” ทำวันเสาร์ทุกสัปดาห์ อิมก็เลยสมัคร คือโทรไปถามเขา ว่าต้องทำอะไรบ้าง จากนั้นก็เลย

ได้ทำงานกับเด็ก เหมือนเด็ก ๆ เหล่านั้นเขาขาดบางอย่างในชีวิต ซึ่งหน้าที่ของอาสาสมัคร ต้องเข้าไปช่วยพัฒนาเขา ไปเติมความรักให้เขา นั่นก็เป็นจุดเริ่มต้น”

ไปทำอะไรกันมาบ้างครับ

“ก็มีไปบ้านเป็ดใน ไปทำเต้ายางเป็นบ้านให้ปลา แล้วก็ไปทาสีโรงเรียนที่สุพรรณบุรี เย็บเบาะนอน เย็บผ้าห่มให้น้อง ไปปลูกป่าที่เพชรบูรณ์ไปทำประภาคารเขา”

ทำไมจึงอยากไปทำงานอาสาสมัคร

“รู้สึกว่ายากช่วยเหลือคนที่เขายังขาดอยู่ อยากให้ออกมา ความรู้หรือว่าอะไรที่พอจะช่วยเหลือได้ ก็เลยอยากทำ จริง ๆ ยึดทำค่ายของชมรมฯ ที่มหาวิทยาลัยอยู่ค่ะ แล้วอยากทำอะไรเพิ่มเติมของชมรมฯ ก็จะมีค่าย 3 ค่าย ก็เลยหาอย่างอื่นที่แปลกใหม่แล้วก็ได้ออกไปข้างนอกจริง ๆ”

อะไรเป็นเสน่ห์ของงานอาสาสมัครที่ทำให้ยังทำต่อเนื่องมาจนถึงตอนนี้

“ยืมรู้สึกว่าการได้ช่วย ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้เพื่อน ได้มิตรภาพ ได้เห็นวิถีชีวิต ประสพการณ์และได้แบ่งปันให้คนอื่น”

กิจกรรมไหนที่คิดว่าประสบความสำเร็จมากที่สุด

“คงเป็นที่เป็ดในจังหวัดตราด คือชุมชนเขาค่อนข้างที่จะเข้มแข็ง แล้วชาวบ้านก็มาช่วยกันดี ที่นั่นมีป่าชุมชน ชาวบ้านต้อนรับดีมาก ๆ”

เล่าให้ฟังหน่อยครับว่าพื้นที่ตรงนั้นเป็นอย่างไรบ้าง แล้วเราเข้าไปทำอะไร

“เป็นกลุ่มชาวบ้านที่ทำอาชีพเกษตรกรรม มีทำนาทุ่งบ้าง ปัญหาของพื้นที่ก็คือว่าบริเวณชุมชนก็จะมีป่าชายเลนอยู่ แต่เหมือนทะเลมันเริ่มกัดเซาะเข้ามาเรื่อย ๆ จนพื้นที่ป่าชายเลนที่มีอยู่มันเริ่มน้อยลง ชาวบ้านก็เริ่มคิดว่าจะทำอย่างไรดี ให้ส่วนที่โดนกัดเซาะมันไม่ถูกทำลายมากเกินไป ขนาดนั้น ป้องกันให้มันกัดเซาะได้น้อยลง ก็เลยทำเป็นแนวคือเอาเต้ายางลงไป เต้ายางก็คืออย่างที่มาจากยางรถยนต์แล้วเทซีเมนต์ทำเหมือนรูปเสาแต่ทำเป็นอันใหญ่มาก ไปวางตามแนวทะเล เพื่อช่วยลดการกัดเซาะของคลื่น ชาวบ้านเขาค่อนข้างจะร่วมใจกันมากคะ ช่วยกันหาเงินช่วยกันระดมทุน เราก็ประทับใจ ตอนนั้นชาวบ้านก็ยังทำต่อไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีนาทุ่งที่รกร้างและไม่ได้ใช้แล้ว ชาวบ้านที่นั้นก็ระดมเงินกันไปซื้อนาทุ่งเพื่อที่จะทำเป็นป่าชายเลนเพิ่มขึ้น

นอกจากนั้นก็มีโอกาสไปทำห้องสมุด 4 มิติ คือเราไปปรับห้องสมุดให้เป็น 4 มุมคือ มุมเล่น มุมศิลปะ มุมอ่าน มุมดู ทำให้เด็ก ๆ ได้ใช้มากขึ้น เข้าห้องสมุดกันมากขึ้น เพราะก่อนหน้านี้ห้องสมุดนี้แทบจะไม่มีใครเข้าไปเลย พอไปจัดใหม่เด็กก็เริ่มสนใจ ก็เข้าไปดูหนังสือ เข้าไปเล่น ไปทำศิลปะกัน”

มีวิธีการทำงานกับคนในพื้นที่อย่างไร

“อย่างห้องสมุดนี้ ก็มีให้เด็กมาช่วยจัด คือมีเด็กอยู่ 40 คนเราก็จะจัดเป็นกลุ่ม กลุ่มละ

10 คนแล้วเราก้จะให้เด็กช่วยเข้าไปจัดการห้องสมุดของเขา เริ่มจากการคัดแยกหนังสือ ก็คือช่วยๆ กัน พี่ๆ ก็จะเป็น คำนะนำว่าทำอย่างไร ยกตัวอย่างให้เขาดู ช่วยกันจัด ช่วย กันเลือก แล้วก็ตกแต่งประดับห้องสมุดที่เขาอยากได้จริง ๆ แล้วก็ช่วยกันทำความสะอาด”

พอทำเสร็จแล้วมีวิธีการดูแลต่ออย่างไรครับ

“เราก้จะประสานกับอาจารย์ มีการไปติดตามผล หนึ่ง เดือนไปดูทีหนึ่งว่าเป็นอย่างไรบ้าง ยังใช้กันอยู่ไหม ห้องสมุด เป็นอย่างไรบ้าง แล้วแต่ว่าว่างกันขนาดไหน ใครว่างก็ผลัด กันไป หรือก็โทรไปถามถ้าไม่ว่างจริง ๆ”

ในการทำงานภาคสังคมที่ผ่านมาเราได้เรียนรู้อะไร จากการทํางานเพื่อสังคมบ้างครับ

“ก็เรียนรู้ว่าจริง ๆ สังคมมันมีหลายแบบ บางอย่างที่เราไม่เคยพบในสังคมนี้เราก็จะให้เห็น ในอีกสังคมหนึ่ง เช่นพอเราเข้าไปอยู่ในสังคมอีกสังคมหนึ่งเราก็จะเห็นอีกอย่างหนึ่ง ตอนแรกเรา คิดว่าเราจะเอาอะไรไปให้เขาแต่จริง ๆ ไม่ได้เป็นเช่นนั้นฝ่ายเดียว เราในฐานะอาสาสมัครก็ได้รับ จากเขาด้วยเช่นกัน เมื่อเห็นถึงความมีน้ำใจ และวิธีการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ ก็ทำให้เข้าใจว่า ชุมชนสามารถอยู่ได้อย่างพอเพียงโดยไม่ต้องพึ่ง I-Phone, I-Pad แต่สังคมในกรุงเทพฯ ปัจจุบันนี้ แทบจะไม่มีกการแบ่งปันกันเลย ค่อนข้างไปทางเห็นแก่ตัวสูงด้วยซ้ำ อีกทั้งคนเราก้ไม่สามัคคีกัน มีความแตกแยก แทบทุกอย่างเลย”

แล้วเราจะหนีออกจากปัญหาเหล่านี้ยังง

“คงไม่หนี คงต้องคอยช่วย มันค่อนข้างจะยากหน่อย เพราะมันเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน เกิด จากตัวมนุษย์เองนี่แหละที่ทำให้ปัญหามันเกิดขึ้น อย่างเช่น น้ำท่วมถ้ามนุษย์ไปตัดต้นไม้ก็คงไม่ เกิด

สุดท้ายก็อยากให่ร่วมกันทำความดี ช่วยกันฟื้นฟูประเทศเรา แล้วช่วยเหลือคนด้อยโอกาส อยากให้ช่วยกันคนละเล็กละน้อย” เธอยิ้ม

มูลนิธิกองทุนไทย

พรพิมุข มณีวาส

โทร. 08-9684-5635

E-mail : smilesmilechan33@hotmail.com

“ต้นกล้าแผ่นดิน” พื้นที่ดีๆ สำหรับเยาวชน

“มด” มัณฑนา เอื้อประชนนท์ แกนนำ “กลุ่มต้นกล้าแผ่นดิน” กลุ่มคนที่ทำสื่อเพื่อเยาวชนและเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้ามาทำสื่อ เธอเลือกที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ที่เธอสั่งสมด้านการทำสื่อมาตั้งแต่สมัยมัธยมเพื่อให้เด็ก ๆ รุ่นใหม่ได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองจากการทำสื่อ

“เรามองว่าสื่อเป็นเครื่องมือที่มีพลังทางสังคม ซึ่งพลังนี้มันส่งผลทั้งตัวผู้ผลิตสื่อและผู้รับสื่อ ถึงแม้ว่าเราจะไม่ได้จับด้านการทำสื่อโดยตรงแต่ก็อาศัยการเรียนรู้จากพี่ ๆ ในวงการ ซึ่งพอถึงวันนี้เราก็ได้มีโอกาสส่งต่อความรู้เหล่านี้ให้กับเยาวชนรุ่นต่อไป” มด บัณฑิตสาวจากคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล่าถึงจุดเริ่มต้นที่หันมาสนใจทางด้านสื่อ ซึ่งเธอได้มีโอกาสจัดรายการทั้งโทรทัศน์และวิทยุตั้งแต่สมัยมัธยม

มด ให้ความถึงจุดกำเนิดของกลุ่ม ‘ต้นกล้าแผ่นดิน’ และงานที่กำลังจะทำทั้งในปัจจุบันและอนาคต “กลุ่มต้นกล้าแผ่นดินของเรามีสื่อทั้งในด้านของข่าว ด้านวิทยุ ตอนนี้เรากำลังเตรียมแผนที่จะทำรายการโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์สำหรับเยาวชน ตอนนี้สถานะของเราก็มีอายุครบรอบ 3 ปีแล้ว โดยเริ่มจากการรวมกลุ่มตอนเหตุการณ์สึนามิ เราได้มีโอกาสไปจัดวิทยุชุมชนในท้องที่ พอเหตุการณ์คลี่คลายเราก็มานั่งคิดกันหลาย ๆ คนว่าน่าจะมีพื้นที่สำหรับการทำสื่อเพื่อเผยแพร่เรื่องราวดี ๆ สู่สาธารณะต่อไป จึงคิดว่างั้นเรามาทำสถานที่ที่รองรับความคิดสร้างสรรค์เหล่านี้นักก็เลยมาทำตรงนี้”

“สถานะของเราเปิดพื้นที่ให้กับเด็กได้มีโอกาสผลิตรายการเองทั้งหมด เราไม่ได้เข้าไปกำหนดเนื้อหาว่าเด็กจะต้องพูดอะไร ทางสถานีเป็นเหมือนพี่เลี้ยงที่คอยแนะนำเรื่องเทคนิคต่าง ๆ มากกว่า และคอยแก้ปัญหามากกว่า” ต้นกล้าเรดิโอ หนึ่งในโครงการที่เปิดพื้นที่ดี ๆ ให้เด็กได้มาแบ่งปัน ภายในบริเวณสถานีวิทยุเยาวชนออนไลน์มีห้องส่งขนาดย่อมที่ใช้สำหรับการจัดรายการของเด็ก ซึ่งตลอดเวลาสัมภาษณ์มีเด็ก ๆ เข้าออกมาทำกิจกรรมในบริเวณสถานี

สิ่งที่ได้ได้รับจากประสบการณ์การทำงานคืออะไรบ้าง? “เด็กที่เข้ามาก็จะได้พัฒนาทักษะต่างๆ ทั้งการเขียน การพูด การคิด และการอ่าน เราลองย้อนกลับไปคิดว่าเราสมัยก่อนเราได้มีโอกาสได้อบรมนักจัดรายการวิทยุเราจึงคิดว่าถ้าเด็กรุ่นต่อไปได้รับโอกาสแบบนี้ก็ดี สิ่งเหล่านี้สอนให้เราบริหารจัดการตัวเองได้ฝึกความรับผิดชอบ เพราะเราต้องเรียนไปด้วยและจัดรายการไปด้วย พวกเขาก็จะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันในการทำงาน

การให้ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ **“การให้โอกาส”** มดมองเรื่องนี้ว่า “เราเองในสิ่งที่เขาทำมากกว่า บางคนค่อนข้างจะปิดกั้น เช่น อาจจะบอกว่าเด็กสมัยนี้มีแต่ไปกรี๊ดดาราเกาหลี แต่เราก็ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องที่ผิดถ้าหากเขายังทำงานและเป็นเด็กที่ดีได้”

“การฝึกฝนของเด็กแต่ละคนที่เข้ามา เราจะต้องลองฝึกลองถูกและเปิดโอกาสให้เขาได้ทำงานจริงมากที่สุด มันไม่มีสูตรสำเร็จเราต้องปรับให้เข้ากับเด็กแต่ละคน เช่น บางคนขาดความมั่นใจ บางคนเขียนหนังสือไม่เก่ง หรือพูดไม่ชัด แต่อย่างน้อยเด็ก ๆ เหล่านี้มีความตั้งใจดีที่จะทำ เราก็มีหน้าที่ตักตักยกย่องของพวกเขาออกมา เช่น อาจจะให้โจทย์เขากลับไปฝึกออกเสียงให้ชัด เพื่อให้เขาจะเรียนรู้เอาชนะขีดความสามารถของตัวเอง” หน้าที่ที่มดทำนั้น แทบไม่ต่างจากครูที่ต้องคอยเอาใจใส่เด็ก ๆ ที่แวะเวียนเข้ามาที่สถานีเลย

หลังจากทำงานมาหลายปีมดก็มีเรื่องน่าประทับใจที่อยากบอกต่อ “เด็กที่เข้ามาก็มีหลากหลายกรณี บางคนก็นั่งรถมาจากชลบุรีเพื่อมาจัดรายการทุกสัปดาห์ อย่างที่เราภูมิใจ หรือเราเคยมีเด็ก ป.3 ซึ่งเขาอยากจัดรายการเราก็ให้โจทย์เลยว่าในวันเด็กนี้ให้เขาไปเตรียมนิทานมาเพื่อเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยให้แบ่งตัวละครต่าง ๆ ให้เพื่อนได้มีส่วนร่วมในการเล่า ซึ่งพอถึงเวลาจริง ๆ เขาก็ทำออกมาได้ดี”

“สิ่งที่เราได้รับก็คือการได้เห็นพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เมื่อเห็นเขาทำได้ดีแล้วเราก็ยังรู้สึกภูมิใจ เช่น การออกไปจัดรายการนอกสถานที่เด็กสามารถจัดการทุกอย่างได้ด้วยตนเอง แค่นี้เราก็มีความสุขแล้ว” ความรู้สึกที่ได้เห็นดูเหมือนคนที่ได้ให้ก็จะได้รับกลับมาทุก ๆ ครั้งเสมอ นี่คือการป้อนสำคัญที่ทำให้มดอยากทำหน้าที่นี้ต่อไป

และดูเหมือนว่าสถานีเล็ก ๆ ที่อบอุ่นแห่งนี้จะไม่หยุดการเติบโตแต่เพียงเท่านี้ เพราะพลังของเยาวชนและพลังของการให้ประสบการณ์จะเข้ามาช่วยเติมเต็มให้กับเด็กที่เข้ามาทำกิจกรรมได้กลายเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมในอนาคต

ต้นกล้านิวส์

มณฑนา เอื้อประชนานท์

โทร. 08-6569-6916

E-mail : meehpooh14@hotmail.com

การให้ที่รับผิดชอบและไม่รู้จบ

ในวันธรรมดา จุลยุทธ โลโซตินันท์ สวมบทบาทเป็น ผู้จัดการอาวุโสของ บริษัท Thomson Reuters บริษัทข้ามชาติยักษ์ใหญ่แห่งหนึ่ง แต่ใครจะรู้ว่าเมื่อเวลาว่างเขาเลือกที่จะสวมบทบาทผู้เป็นหัวเรือใหญ่ของคณะวงดนตรีออร์เคสตราการกุศลวงแรกของประเทศไทย Bangkok Charity Orchestra (BCO)

ด้วยความที่เป็นคนชอบดนตรีตั้งแต่เด็ก ๆ เขาจึงอุทิศเวลาส่วนหนึ่งหลังจากอยู่หน้าคอมพิวเตอร์มาจับไม้บาสตอกกับกิจกรรมดนตรีการกุศลเพื่อการให้ที่ฟังมีอายุครบ 1 ปี เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา “ตอนนี้เรามีสมาชิก 80 คน ตอนแรกผมว่ามันเป็นเรื่องใหม่ในไทยวงดนตรีที่ไม่หักค่าใช้จ่ายแม้แต่บาทเดียวและมอบให้การกุศล วงดนตรีของเราตั้งอยู่บนความหลากหลายมีคนหลากหลาย หลากสาขาอาชีพ หลายที่มีทั้งมืออาชีพและมือสมัครเล่น แต่พวกเราตั้งใจที่รักดนตรีและการทำงานการกุศลร่วมกัน”

ในปีที่ผ่านมาชื่อของ BCO เริ่มเป็นที่รู้จักอย่างมาก ในรอบการแสดงแต่ละครั้งมีผู้เข้าชมไม่ต่ำกว่า 500 คน จุลยุทธกล่าวว่า “ทุก ๆ คนที่มาเล่นไม่ได้รับค่าจ้าง มันเป็นช่องทางในการที่เราจะได้ส่งเสริมการให้และการอาสาให้กับสังคม ตอนแรกที่ตั้งวงผมก็แอบกังวลว่าจะมีใครเข้าร่วมกับเราหรือไม่แต่ตอนนี้สมาชิกและฐานคนดูก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เรามีทีมบริหารงานหลัก ๆ 10 คน”

“นอกจากการที่เรามาแสดงเพื่อหารายได้ให้กับการกุศลแล้วผมมองว่า มันเป็นการให้ที่ไม่รู้จบด้วย คนที่มาแสดงก็ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้พบปะเพื่อนฝูงและพัฒนาตัวเอง และยังได้ตอบแทนสังคม ส่วนสปอนเซอร์ที่เข้าร่วมจัดส่วนใหญ่เราก็คัดเลือกจากที่เขาอยากทำการกุศลจริง ๆ ซึ่งเขาก็ได้รับเสียงตอบรับที่ดีจากสังคม” ดูเหมือนว่า BCO จะไม่ใช่แค่วงดนตรีแต่จุลยุทธกำลังพูดว่ามันเป็น “พื้นที่ของการให้และการอาสาที่ไม่รู้จบ”

เมื่อพูดถึงบทบาทของพลเมือง จุลยุทธสะท้อนมุมมองของการรับผิดชอบต่อสังคมได้น่าสนใจว่า “BCO มีเป้าหมายหนึ่งคือการให้อย่างมีความรับผิดชอบต่อตัวอย่างเช่น กิจกรรมคอนเสิร์ตที่เราทำร่วมกับมูลนิธิเด็ก เราได้นำเงินที่ได้จากการจัดประมาณ 2 แสนบาทไปจัดซื้อศาลาเล่นสำหรับเด็กแทนที่จะมอบให้เป็นเงิน เพื่อที่เราจะได้เลือกสิ่งที่ดีที่สุดและน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้รับให้มากที่สุด”

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ BCO ภายใต้การนำของชายผู้นี้เขาใช้หลักการบริหารที่ได้ใช้ในงานประจำเข้ามาช่วยบริหารวงดนตรีนี้ “เราเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เล่น แต่คนที่เข้ามาร่วมแสดงจะต้องมีความสามารถแบบสามารถแสดงได้ การหลอมรวมคน 80 คนที่มีปุมหลังแตกต่างกันแสดงได้เต็มความสามารถเป็นสิ่งสำคัญ ถึงแม้คนจะเสียเงินเข้ามาชมเขาทำการกุศลแต่เราก็ต้องเน้นคุณภาพให้เขาได้รับการแสดงที่ดีที่สุด”

“ผมมองเชื่อมโยงกับสมาชิกในแต่ละกลุ่มว่าแต่ละคนจะมีสังคมที่แตกต่างกันมา บางคนอาจจะเรียนในโรงเรียนอินเตอร์ที่มีโอกาสได้แสดงต่อหน้ามวลชนแบบฟรีๆ แล้ว ถ้าเขาได้เข้ามาช่วยกิจกรรมตอนนี้มันจะยิ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับเขารู้สึกภูมิใจว่ามีคนเสียเงินมาชมเขาแสดงและเขาก็ได้ทำการกุศล” “ความภูมิใจในการเป็นผู้ให้” นี่คือนิสัยที่ BCO ได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการขับเคลื่อนเครือข่ายของเขา

เมื่อมองย้อนกลับไปจุดเริ่มต้น จุลยุทธคิดอย่างไรกับทุกวันนี้ “ในด้านปริมาณเราจัดการแสดงคอนเสิร์ต 4 ครั้งในปีที่ผ่านมาสามารถระดมเงินได้หลักล้านบาท การที่ผมเป็นคนดักเตอร์ที่ขึ้นไปยืนนำผู้แสดง 80 คนที่มีใจกุศลแบบเรานี้คือจุดที่ทำให้ผมภูมิใจที่สุด ผมแอบได้ยินบางคนพูดว่าจริง ๆ เมืองไทยน่าจะมีอะไรแบบนี้มานานแล้ว ซึ่งมันยังทำให้เรารู้สึกดีที่ได้ทำสิ่งนี้”

“เป้าหมายในอนาคตเราอยากให้ BCO เป็นที่รู้จักมากขึ้น เราไม่มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง หากใครสนใจก็ลองแวะเข้ามาชมกิจกรรมของเราได้ที่ เว็บไซต์ www.charityorchestra.org เราอยากสร้างฐานคนฟังเพลงออสเคสตราให้กว้างขวางขึ้น โดยในการแสดงแต่ละครั้งเราจะมีมาให้ความรู้เกี่ยวกับดนตรีคลาสสิกในระหว่างเพลงด้วย” จุลยุทธเล่าถึงแผนบางส่วนในอนาคตอันใกล้ของ BCO ด้วยน้ำเสียงมุ่งมั่น

ซึ่งทางวงได้ฝากประชาสัมพันธ์คอนเสิร์ตครั้งต่อไปวันที่ 7 กรกฎาคม 2554 ที่จะเปิดโอกาสให้นักเปียโนเดี่ยวดาวรุ่งได้ร่วมแสดงกับวงขนาดใหญ่ จุลยุทธมองว่าเด็กหลาย ๆ คนมีความสามารถและควรได้รับการผลักดันที่ดี

“ผมไม่เชื่อเรื่องของการที่ว่ารวบก่อนแล้วค่อยให้ หลาย ๆ คนในวงของเรารวมถึงตัวผมเองถ้าจะมอบเงินให้ใครเป็นแสนก็ทำได้ แต่เราเลือกที่จะแปลงทักษะที่เรามีเพื่อที่จะตอบแทนสังคมให้มากที่สุด เราอยากเห็นสังคมไทยเป็นสังคมที่มีจิตอาสา มาก ๆ ขึ้น เหมือนที่น้อง ๆ ในวงได้ส่งต่อความรู้สึกดี ๆ ให้แก่กัน ผมอาจไม่ใช่เรื่องของการทำบุญแต่ผมทำเพราะมันสบายใจ และสนุกกับมัน และสิ่งที่เราทำนั้นมีคนได้ประโยชน์แค่นี้ผมก็พอใจแล้ว” จุลยุทธทิ้งท้ายให้เห็นถึงภาพของสังคมที่มีการให้อย่างมีคุณภาพและหวังว่าภาพเหล่านี้จะสามารถเป็นจริงได้แบบที่เขาหวังไว้

Bangkok charity Orchestra

จุลยุทธ โลโซตินันท์

โทร. 08-1824-6246

E-mail : contact@charityorchestra.org

เรียนรู้จากการ ยอมรับข้อผิดพลาด

ศรส โกวิทพานิชกุล หรือ “เก้” กำลังจบการศึกษาที่คณะมนุษยศาสตร์ สาขาภาษาเยอรมัน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แรกเริ่มการทำกิจกรรมได้รู้จักกับพี่ๆ กลุ่มมะขามป้อมและได้เป็นอาสาสมัครเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ได้เรียนรู้ในกระบวนการละครจนกลายเป็น “รัก” และ “เชื่อมั่นในกระบวนการละคร” ขึ้นมา

จากประสบการณ์ตรงของตนเอง และการได้รู้จักได้ใกล้ชิดกับเพื่อนที่คณะซึ่งเป็น “ผู้พิการทางสายตา” ทำให้ “เก้” ได้เรียนรู้และพบว่าผู้พิการทางสายตาก็ไม่แตกต่างจากเรา มีความสามารถและทำอะไรหลาย ๆ อย่างไม่ต่างจากคนตาดีอย่างเรา ในบางครั้งกลับทำได้ดีกว่าด้วยซ้ำ ซึ่งขัดกับคนในสังคมบางคนอาจมองว่าคนพิการเป็นภาระของสังคมที่ต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลืออยู่ตลอด จากจุดนี้เองและความเชื่อในกระบวนการละครทำให้เก้มั่นใจว่า **“กระบวนการละครจะช่วยส่งเสริมให้ผู้พิการทางสายตาเห็นคุณค่าในตนเองและศักยภาพของตนเองสู่สังคมได้”** จึงรวมตัวกับเพื่อนเพื่อนำกระบวนการละครมาเป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรมกับผู้พิการทางสายตา ในโครงการที่ชื่อว่า **“โครงการละครเพื่อเพื่อนผู้พิการ”** ภายใต้การสนับสนุนจากโครงการตลาดประกอบฝัน ครั้งที่ 5 (Youth Innovation Marketplace: YIM) ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (why i why) และได้รับการสนับสนุนจากบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)

เก้ได้เล่าว่าโครงการนี้เริ่มต้นตั้งแต่การประชาสัมพันธ์รับสมัครอาสาสมัคร แล้วอบรมอาสาสมัครให้มีทักษะละคร เทคนิคละคร reader theatre และเขียนบทละครได้ เพื่อที่อาสาสมัครสามารถเป็นวิทยากร พี่เลี้ยงและสนับสนุนการในค่ายอบรมสำหรับน้องผู้พิการทางสายตาอายุ 15-20 ปี ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จ.เชียงใหม่ได้

ผลที่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินโครงการนี้นอกจากการสร้างคุณค่าและความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองของน้องผู้พิการทางสายตาแล้ว ด้วยการเกิดละคร 4 เรื่องที่น้องๆ

เหล่านี้เป็นคนคิดและแสดงเอง ยังเกิดวัตถุดิบให้ แก่ผู้พิการ เป็น “หลักสูตรละครเพื่อผู้พิการทางสายตา” เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการทำกระบวนการละครสำหรับผู้พิการต่อไปในอนาคต

สิ่งที่ประทับใจจากการทำกิจกรรมที่ผ่านมา คือ การได้เห็นว่ามันง่าย ๆ ผู้พิการทางสายตาได้ ก้าวข้ามข้อจำกัดของการมองไม่เห็นได้ และสามารถทำได้อย่างคนปกติ สิ่งที่เราทำโดยการ ทำกระบวนการละครมาเป็นเครื่องมือเป็นสิ่งที่ใหม่ของเขา จนเกิดเป็นความเชื่อมั่นในศักยภาพ ของตนเอง จนมีน้องผู้พิการทางสายตาบางคนเดินมาบอกว่า “หนูอยากสอนให้น้อง ๆ ที่โรงเรียน ทำเป็นบ้าง แสดงละครได้และคิดบทเขียนบทได้อย่างตนเอง”

และเมื่อได้มองย้อนกลับไปตอนดำเนินโครงการ ทำให้ “เก้” ได้เห็นว่าสิ่งที่ทำให้โครงการนี้ สำเร็จได้ คือ การที่เราสามารถยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และยอมปรับกระบวนการ ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ไม่ยึดติดหรือยึดมั่นในสิ่งที่ตนเองคิดมากเกินไปแต่รู้จัก ตั้งคำถามกับทุกขั้นตอนในการทำโครงการและพร้อมที่จะพัฒนาต่อไป แม้จะเหนื่อยใจและท้อใจ บ้างที่ต้องปรับกระบวนการทุกครั้งที่ทำกิจกรรมไม่เพียงแต่กับน้องผู้พิการทางสายตาท่านนั้น ต้อง ปรับกับทีมและอาสาสมัครอีกด้วย ซึ่งการที่เรามีความมุ่งมั่นและความเชื่อมั่นนี้เองเป็นอีก ปัจจัยที่สำคัญในการช่วยให้มีแรงและมีพลังลุกขึ้นมาใหม่ ยังมีคนที่เชื่อในตัวเราที่ได้ให้โอกาส เราได้พิสูจน์ความเชื่อนี้ด้วย เช่น พี่เลี้ยงโครงการที่คอยให้คำปรึกษา คอยตั้งคำถามและเป็น ผู้รับฟังเราตลอดการทำงานก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้โครงการผ่านไปด้วยดี

เก้ได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า “แม้เราจะเป็นแค่เยาวชนที่มีเสียงอันน้อยนิด แต่หากเรามีความ เชื่อมั่น และพร้อมที่จะพิสูจน์ความเชื่อนี้ให้ผู้ใหญ่หรือคนในสังคมได้รู้ ได้เชื่ออย่างที่เรารู้ และมามีส่วนร่วมกับการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เราต้องลงแรงกายแรงใจจนสุดกำลัง ของเราเพื่อที่จะหาแนวร่วมกับเราที่จะอาสาช่วยกันสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับ สังคมต่อไป”

กลุ่มนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (Why I Why)

ศศรส โกวิทพานิชกุล

โทร. 08-7300-7633

E-mail : kae-sasa@hotmail.com

เปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อเปลี่ยนแปลงชุมชน

พิธีกรพี เกิดขึ้น ชื่อเล่น **เพลง** จบการศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เมื่อปี 2553 ปัจจุบันทำเว็บไซต์ “www.forfund.com” สำหรับคนรักโลก และผู้ที่ชอบระดมทุนช่วยเหลือสังคม และเว็บไซต์สำหรับการคลิกเพื่อบริจาค ร่วมกับภาคเอกชน ต่าง ๆ ในชื่อ “www.rpc.forfund.com”

เพลงได้เริ่มทำกิจกรรมตั้งแต่ปี 2546 ตอนนั้นสมัครเข้าร่วมอบรมการเป็นนักจัดรายการวิทยุในโครงการยุทธการตามหาดีเจจูเนียร์ จากนั้นก็ได้รวมกลุ่มกับเพื่อนในชื่อ **“เด็กคิดส์วิทจูเนียร์”** ขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มนักจัดรายการวิทยุเยาวชน ที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นฐานความคิดของเยาวชน โดยได้รับโอกาสในการทำรายการวิทยุในช่วง 10.00-11.00 น. ของคลื่น 96.5 ซึ่งต่อมาได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ใจดี จนกลายเป็น “คลื่นความคิด 101.0 อสมท. หาดใหญ่” จุดนี้เองก็เป็นจุดเริ่มต้นหนึ่งที่ทำให้เกิดไอเดียอยากทำกิจกรรมเพื่อสังคมโดยใช้ศักยภาพที่เด็กอย่างเรามีคือ **“การใช้เสียง”** มาทำอะไรให้เกิดประโยชน์กับสังคมชุมชนของเรา และช่วงเวลาเดียวกันก็รู้จักกับพี่จากกลุ่มนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (why i why) จนเกิดเป็นโครงการ **“เสียงที่เห็น”** ขึ้น ซึ่งได้รับการสนับสนุนภายใต้โครงการตลาดประกอบฝัน (Youth Innovation Marketplace: YIM)

โครงการเสียงที่เห็นเป็นการทำหนังสือเสียงเพื่อเพื่อน ๆ ผู้พิการทางสายตา โดยชักชวนคนในหาดใหญ่ทั้งเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปมาเป็นอาสาสมัคร และมีการอบรมพื้นฐานจนถึงขั้นตอนการอัดหนังสือเสียง และส่งมอบหนังสือเสียงทั้งหมด 35 เล่มรวมสามร้อยกว่าแผ่น จากนั้นก็ได้พัฒนาโครงการนี้ต่อยอดขึ้นมาโดยการทำกระบวนการและกิจกรรมให้อาสาสมัครได้ใช้ชีวิตพร้อมกับคนตาบอดในค่ายเป็นเวลา 5 วัน 4 คืน ทำหนังสือเสียงและละครเสียงเพื่อเพื่อนผู้พิการทางสายตาภายในค่าย และมีการสรุปบทเรียนประจำวัน...พัฒนาและทำต่อเนื่องเป็นโครงการเสียงที่เห็น ปี 2 และ 3 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโครงการสุขแท้ด้วยปัญญาและโครงการสืบสานกรุงเทพตามลำดับ

สิ่งที่ประทับใจจากการทำกิจกรรมเพื่อสังคมที่ผ่านมา คือ การที่ได้เห็นเด็กสักคนที่ร่วมทำกิจกรรมกับเราเดินมาบอกว่า “การทำความดีเป็นเรื่องธรรมดาเนอะ ไม่ต้องเป็นคนดีสมบูรณ์แบบ 100% เราก็ทำความดีในแบบเล็กๆ ของเราได้ หรือการที่ได้เล็กๆ บอกว่าผมหรือหนูโชคดีที่ได้เกิดมา” เพลงรู้สึกว่าคุณค่าเด็กสักคนรู้ว่าตัวเองมีค่าและทำอะไรดีแบบเล็กๆ ของตนเองก็พอแล้ว แทนที่เราจะจับใจให้ได้มากขึ้น ผู้ทำให้คนเรารู้สึกว่าตัวเองมีค่า สามารถรับผิดชอบตนเองและสังคมได้ ไม่ทำร้ายใครหรือทำให้ใครเดือดร้อนน่าจะดีกว่า

และจากประสบการณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมที่ผ่านมา ทำให้ได้เรียนรู้และเห็นว่า **“เราต้องหาวิธีการให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมมากขึ้น มิฉะนั้นแล้วเราก็จะมีแต่เด็กเยาวชนหน้าเดิมๆ ที่ยังทำเพื่อสังคมอยู่”** ทำให้เกิดความคิดและความมุ่งมั่นที่อยากหาวิธีการสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือกันให้เยาวชนมีบทบาทในการช่วยเหลือสังคมมากขึ้น จนเกิดเป็นเว็บไซต์สำหรับนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำดีและการระดมทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อช่วยสังคม และเป็นการประชาสัมพันธ์การทำความดีของอาสาสมัครในท้องถิ่นต่างๆ อีกด้วย รวมทั้งการทำเว็บไซต์สำหรับการคลิกเพื่อการบริจาค ผู้ที่เข้ามาคลิกจะได้บริจาคให้กับองค์กรทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่เพลงกำลังทำอยู่ทุกวันนี้

เพลงได้กล่าวทิ้งท้ายว่า **“เพราะโลกกำลังป่วย แล้วถ้าเราทำอะไรได้ก็ทำไป ยิ่งถ้าเราทำแล้วสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเอง เปลี่ยนแปลงชุมชน สังคมที่ตัวเองอยู่ให้น่ารักขึ้นได้ ก็คงดี”**

กลุ่มนวัตกรรมเยาวชนเพื่อสังคม (Why I Why)

พิธิกรณ์ เกิดชื่น

โทร. 08-9448-2341

E-mail : pitikorn.pleng@gmail.com

ทุกอย่างอยู่ที่ใจเรา

วิทยา จตุพรภิมล หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “ยา” เยาวชนจากจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งตอนนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เอกพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เป็นแกนนำเยาวชนที่มีความสนใจ และผ่านประสบการณ์กิจกรรมอาสาทั้งในโรงเรียน ในชุมชนของตนเอง และขยายต่อออกไปยังพื้นที่อื่นๆ จนถึงปัจจุบันก็ยังคงทำกิจกรรมเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ความเป็นนักกิจกรรม มีจุดเริ่มต้นมาจากการได้เห็นแบบอย่างจากอาจารย์ ซึ่งลงมือทำงานอาสาจริงจัง และได้นำพาเขาเข้าสู่โลกของการทำกิจกรรม สำหรับเขาแล้วถือว่าอาจารย์ท่านนี้เป็นต้นแบบทางด้านจิตอาสาของเขา การได้เห็นแบบอย่างที่ดี และได้ลงมือลงมือทำจริงทำให้เขาเกิดแรงบันดาลใจ รู้สึกสนุก เกิดความชอบ และอยากจะทำต่อไปเรื่อย ๆ ทำให้ในช่วงมัธยมเขาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมและได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม “เพชร ส.น.จิตอาสา” ซึ่งเป็นชมรมของทางโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมออกไปทำงานช่วยเหลือสังคมและชุมชนรอบตัว อาทิเช่น การไปทาสีให้กับโรงเรียน, การปลูกป่าชายเลน

ยาเล่าให้ฟังถึงประสบการณ์ที่เขามีความประทับใจมากในการทำงานอาสาว่า ครั้งหนึ่งเขาได้ทำโครงการ สานฝันปันน้ำใจให้กับน้อง ๆ ที่ บ้านกล้วย จ.สุพรรณบุรี โครงการนี้เป็นโครงการที่เขาไปทำกิจกรรมกับน้อง ๆ เยาวชน สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสายสัมพันธ์ความรัก ความเข้าใจของครอบครัว ไปจนถึงรักสังคมชุมชน แผ่นดินถิ่นเกิด เขามีบทบาทในการนำกิจกรรมฝ่ายนั้นหน้าการ สร้างความสนุกสนานและความบันเทิงให้กับน้อง ๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจผ่านกิจกรรมสนุก ๆ เมื่อทำไปแล้วรู้สึกสนุกมาก เกิดความสุข จากการได้ลงมือทำ และได้เห็นรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะที่มาร่วมกัน ความสำเร็จของสิ่งที่ได้ทำไป อาจจะวัดได้ยากในเชิงรูปธรรม แต่สำหรับเขาแล้ว ค่าและกิจกรมดังกล่าวได้สร้างความเป็นตัวตน สร้างความสุข ความประทับใจ

ให้เขาและคนรอบข้าง นั้นก็นับว่าประสบผลสำเร็จแล้ว และยังก่อให้เกิดความอยากทำมากขึ้นเรื่อย ๆ จนตอนนี้ที่เข้ามาเรียนในระดับมหาวิทยาลัยแล้ว ก็ยังคงกลับไปสานต่องานกิจกรรมของโรงเรียน และทำงานอาสาต่อไปในรั้วมหาวิทยาลัยเช่นกัน

งานอาสาสามารถทำได้ในหลากหลายมิติตามความถนัดและความสนใจ สำหรับยาแล้วเขาสนใจงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพ ความคิดและจิตใจ กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนมากเป็นพิเศษ ตัวเขาเองได้เห็นประโยชน์จากการอบรมต่าง ๆ ที่เคยเข้าร่วม ที่ผ่านมามีเขาได้เข้าร่วมในเครือข่าย “เพื่อนคุณธรรม” ในโครงการ “กล้าแผ่นดินด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” เริ่มต้นจากการได้เป็นผู้เข้าร่วมอบรม ทำให้ได้เรียนรู้กระบวนการทำงาน ได้พัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำในตัวเอง จนวันหนึ่งจากผู้เข้าร่วม ก็ได้ผันตัวเองมาเป็นผู้จัดกิจกรรมนี้ในที่สุด ซึ่งเป้าหมายของเขาก็คือการต่อยอด ให้ตัวเองได้กล้าทำ และสร้างความกล้าให้น้อง ๆ เยาวชน ให้กล้าที่จะคิด และกล้าที่จะลงมือทำงานเพื่อสังคมให้เกิดขึ้นจริง ซึ่งเขาเชื่อว่าการทำแบบนี้สามารถพัฒนาด้านจิตใจของคน และเป็นการดูแลจิตใจของคนอื่น ๆ ในสังคมด้วย

จากประสบการณ์ทำกิจกรรมที่ผ่านมา ยาได้พบกับเรื่องราวที่ประทับใจ ประสบความสำเร็จ แต่ก็ยังมีบางช่วงเวลาที่เกิดอุปสรรคและความท้อแท้เช่นกัน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จและผ่านไปได้ด้วยดีนั้น ยา บอกว่า “อยู่ที่ใจของเรา” ที่ต้องการจะทำมันด้วยใจจริง โดยไม่ต้องมีเงื่อนไขหรือถูกบีบบังคับให้ทำ ความอยากที่จะทำ จะทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งคติ “อยู่ที่ใจของเรา” นั้นยังคงนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเมื่อต้องเจอกับอุปสรรคและความท้อแท้อีกด้วย ยาเล่าว่า หลายครั้งที่เพื่อน ๆ หรือคนรอบข้าง ตั้งคำถามกับเขาว่า ทำไปเพื่ออะไร? ซึ่งบางครั้งก็ทำเอาไขว้เขวไปบ้าง ทำให้เกิดความท้อแท้บ้าง

แต่สิ่งที่ยังคงทำให้เขาทำต่อไปก็คือ “ใจ” อีกเช่นกัน หากใจเรามุ่งมั่นจะทำ มันจะต้องทำได้ เขาอยากจะเป็นส่วนเล็กๆ ที่ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง อยากให้สังคมดีขึ้น การออกไปทำกิจกรรม ทำงานอาสาทำให้เขาเห็นผู้คนและสังคมที่หลากหลาย ในหลายๆ พื้นที่ยังขาดแคลนโอกาสที่จะเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ทำให้ได้เรียนรู้จากผู้คนแบบต่างๆ ที่พบเจอ ได้รู้จักคำว่า “ให้” อย่างแท้จริง และมันทำให้เขาพบกับความสุขในใจจากการทำงานที่ชอบ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับใคร และได้เป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงให้สังคมที่เราอยู่ดีขึ้น

มูลนิธิกองทุนไทย
วิทยา จตุพรภิมล
โทร. 08-2497-5502

วีระ นاکะโทก : เรียนรู้จากชุมชน

“โอม” วีระ นากะโทก นักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตลำปาง หนึ่งในแกนนำอาสาสมัครของศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขารับผิดชอบดูแลแหล่งเรียนรู้บ้านดินและวิถีพึ่งตนเองที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัย ก่อนหน้านี้โอมเคยทำงานอาสาสมัครทำกิจกรรมสันตนาการโครงการสร้างสุขภาวะให้เด็กชาวเขาในภาคเหนือ นอกจากนั้นอีกโครงการหนึ่งที่โอมทำต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา 3 ปี คือ โครงการกล้าใหม่...ไผ่รู้ สนับสนุนโดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเข้าไปทำเตาเผาขยะให้กับชุมชนใน จังหวัดลำปาง ปัจจุบันโอมเป็นกำลังสำคัญในกลุ่มแกนนำอาสาสมัครที่วิทยาเขตลำปาง ทำงานขับเคลื่อนกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจ ช่วยจัดกระบวนการต่าง ๆ เช่น การถอดบทเรียนจากการทำงาน หรือรวบรวมอาสาสมัครในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย

จากการเข้าร่วมโครงการกล้าใหม่...ไผ่รู้ ทำให้โอมมีโอกาสดำเนินงานกับชุมชนในชนบทเป็นครั้งแรก และถือเป็น “จุดเปลี่ยน” ครั้งสำคัญในชีวิตของเขา เขาได้ลงพื้นที่สำรวจชุมชนพูดคุยกับคนในท้องถิ่น และทำงานร่วมกัน ซึ่งต่อยอดจากข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาหมอกควันในภาคเหนือ การทำงานในลักษณะเช่นนี้ถือเป็น การนำ “ข้อมูล” จากพื้นที่จริงมาสนับสนุนกับ “ความรู้” ที่ได้รับจากห้องเรียน

สิ่งที่เขาคิดว่าเป็นความสำเร็จของการทำงานที่ผ่านมาคือ ความรักอันอบอุ่นที่เกิดขึ้นในหมู่เพื่อนๆ ที่ทำงานร่วมกัน เพราะมิตรภาพ

ถือเป็นความสุขอย่างยิ่ง เขาเชื่อว่าต้องใช้ **“ใจ”** ในการทำงานมากกว่าการออกคำสั่ง เพราะทุกคนต่างต้องการทำสิ่งที่สร้างสรรค์ ขณะเดียวกันการทำงานร่วมกับคนหมู่มากก็ทำให้เขารู้จักเรียนรู้เพื่อเข้าใจตัวเองมากยิ่งขึ้น หากไม่มีการทำงานเป็นหมู่คณะที่ดี โอมคิดว่าจะไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้มากเช่นนี้

ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ ความ **“ศรัทธา”** ที่มีต่อการทำงาน เพราะทำให้เขาพร้อมจะทุ่มเทให้กับงานอย่างเต็มที่ และแก้ไขปัญหาทุกอย่างผ่านความศรัทธาเกิดจากศรัทธาต่อสิ่งที่ตัวเองทำ จะทุ่มเทให้ใช้ความศรัทธาแก้ปัญหาทุกอย่าง และ **“ทีมเวิร์ค”** ก็มีความสำคัญมากเช่นกัน นอกจากนี้การขอความช่วยเหลือเรียนรู้อยู่เสมอช่วยพัฒนาศักยภาพและเข้าใจตนเองมากขึ้นเรื่อย ๆ

การมีโอกาสได้ทำงานในพื้นที่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เขาเรียนรู้ว่าชุมชนส่วนใหญ่นั้นมี **“ทุนทางสังคม”** อยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นทุนทางปัญญา วัฒนธรรม หรือมนุษย์ ซึ่งสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งหน่วยงานรัฐแต่เพียงอย่างเดียว หากมี **“กระบวนการ”** สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคนในชุมชนก็จะสามารถมองเห็นแนวทางในการจัดการปัญหาในชุมชนของตนเองได้ รวมทั้งจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย ซึ่งต่างจากก่อนหน้านี้ที่โอมคิดว่าชุมชนต้องเป็นฝ่ายรับอย่างเดียว เช่น การบริจาคสิ่งของต่างๆ อันมาจากความคิดที่ว่าคนเมืองมีศักยภาพมากกว่าชนบท แต่ในความเป็นจริงแล้วคนในพื้นที่เองก็มีความคิดที่ดีได้เช่นกัน การให้ความเชื่อเหลือโดยที่ผู้รับไม่ต้องการอาจเป็นเรื่องเปล่าประโยชน์ โอมเห็นว่าคนชนบทมีศักยภาพและพึ่งพาตนเองน้อยกว่าคนเมือง

ประสบการณ์ครั้งสำคัญหนึ่งที่โอมได้เล่าคือ ตอนที่ทำเตาเผาขยะในชุมชน โอมพบว่ามีปัญหาชาวบ้านนั้นดีกว่าที่เขาเองได้วางแผนไว้มาก เตาเผาที่เกิดขึ้นไม่ได้มาจากความคิดของเขาอย่างเดียว แต่มีความคิดของคนในพื้นที่เป็นหลัก เป็นวิธีการที่ชาวบ้านผสมภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเกิดจากการสั่งสมมานานและมีความเหมาะสมมากกว่าทฤษฎีต่างๆ ที่เขาเคยร่ำเรียน

ในตำรา นอกจากนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าวยังช่วยให้คนในพื้นที่รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของมากขึ้นด้วย

แรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของโอม ส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวที่ให้อิสระในการทำสิ่งต่างๆ โดยมีเงื่อนไขอย่างเดียวคือต้องไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ครอบครัวมีส่วนอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชน และอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเขา คือ เพื่อนอาสาสมัครซึ่งร่วมด้วยช่วยกันทำงาน รวมถึงคนในพื้นที่ชุมชนที่เขาได้เข้าไปทำงานด้วย ก็เป็นแรงใจสำคัญที่ทำให้โอมรู้สึกว่าจะต้องทำให้พวกเขาเข้มแข็งขึ้นได้อย่างแท้จริง

วิทยาลัยสวกวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตลำปาง
วีระ นากะระโทก

ชีวิตที่เลือกอยู่อย่างมีคุณค่า ต่อตนเองและผู้อื่น

จากจุดเริ่มต้นของการเป็นที่หนึ่งในโรงเรียน ได้รับเลือกเป็นตัวแทนแข่งขันต่างๆ และเป็นเลิศทั้งการเรียนและการทำกิจกรรม รวมทั้งเป็นที่รักทั้งของครูและของเพื่อน **ศศิประภา สำเนียง (ดาว)** อาจถือเป็นเยาวชนที่สมบูรณ์แบบตามบรรทัดฐานของสังคม จนกระทั่งวันหนึ่ง ดาวพบว่าที่ตนเองเคยเข้าใจเช่นนั้นแท้จริงแล้วคุณค่าของชีวิตนั้นอาจยังไม่ถูกค้นพบด้วยซ้ำไป

หลังจากเข้าศึกษาต่อที่คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดาวได้มีโอกาสมำกิจกรรมร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะ **“เยาวชนดีเด่นแห่งชาติ”** ซึ่งนี่เป็นการเริ่มต้นทำกิจกรรมที่เรียกว่า **“อาสาสมัคร”** เป็นครั้งแรก และเป็นแรงบันดาลใจสำคัญของการดำเนินชีวิตสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน การเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมอบรมน้องๆ เด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ได้เดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ต่างๆ ร่วมกับกลุ่มเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ ทำให้ดาวตระหนักถึงความสำคัญของการ **“การให้”** และ **“การแบ่งปัน”** ที่ทำให้ทั้งผู้ให้และผู้รับมีความสุข โดยไม่ขึ้นอยู่กับการได้ตอบแทนด้วยรางวัล ชื่อเสียง หรือ ค่าตอบแทนใดใดทั้งสิ้น สำหรับดาวแล้ว ความรู้สึกเช่นนี้เป็นการค้นพบครั้งสำคัญ ทำให้ดาวตระหนักในคุณค่าและความหมายของการใช้ชีวิตที่แท้จริงของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่เตือนความทรงจำในวัยเด็กให้กระจำชัดยิ่งขึ้นในความสำคัญของครอบครัวที่พ่อแม่พยายามปลูกฝังและเป็นแบบอย่างที่ดีในการช่วยเหลือคนรอบข้างอยู่เสมอ

จากการทำกิจกรรมอาสาสมัครรวมทั้งกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ ในช่วงเรียนในมหาวิทยาลัย ช่วยทำให้ดาวเข้าใจความสนใจและความต้องการชัดเจนยิ่งขึ้นเรื่อยๆ และมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิตหลังจบการศึกษา สิ่งที่ดาวมีความมั่นใจคือการทำงานในระบบ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐราชการ หรือ ภาคเอกชน คงไม่เหมาะกับวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างแน่นอน ดาวรักที่จะทำงานทางภาคสังคมโดยเฉพาะงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดย

ใช้ทักษะที่ตนเองถนัด คือ การจัดกระบวนการและกิจกรรมสร้างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน แม้ว่าทางเลือกดังกล่าวจะทำให้เธอห่างไกลจากเพื่อนฝูงหรือเลือกทางเดินที่ยากกว่าคนรุ่นเดียวกันที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศ

“เราอาจไม่ร่ำรวยเงินทอง แต่ก็ไม่ได้ทำให้เราจน เราช่วยเพื่อนฝูง ได้เดินทางร่วมกับคนที่มีความฝันคล้ายกับเราที่อยากเห็นสังคมดีขึ้น เราเลือกแบบนี้เพราะเรามีความสุขที่ได้ทำในสิ่งที่เรารักและศรัทธา” ดาว พุดยั่วถึงเหตุผลของการเลือกทางเดินชีวิตหลังจบการศึกษา

เมื่อเริ่มต้นชีวิตการทำงานเต็มตัว ดาวก็ได้โอกาสในการเป็นวิทยากรอบรม เด็ก/เยาวชน และคุณครู ที่สนใจในการพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน ให้กับสมาสังคมสงเคราะห์ฯ เน้นสนับสนุนและให้คำแนะนำที่ดีกับเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามดาวยังหาโอกาสไปทำงานอาสาสมัครอยู่เสมอ และเห็นความสำคัญของการนำมาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เกิดสำนึกความรับผิดชอบต่อทั้งตนเองและสังคม หากพูดถึงความประทับใจจากการทำงานด้านสังคมที่ผ่านมา ความทรงจำเด่นชัดของดาว คือ การได้รับคัดเลือกร่วมคณะผู้แทนประเทศไทยไปอบรม “การพัฒนาผู้นำเยาวชน สาขางานอาสาสมัคร” ที่ประเทศญี่ปุ่น จากความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นโดย JICA (Japan International Cooperation Agency) โอกาสดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดาวให้ความสำคัญ การเป็นอาสาสมัครและการทำงานสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่ผ่านมานั้นได้รับการมองเห็น และมีผู้ใหญ่ใจดีที่อยากสนับสนุนให้ดาวได้พัฒนาตนเองทั้งทักษะและความรู้มากยิ่งขึ้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ของชาวญี่ปุ่น ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและเปิดโลกทัศน์ของการทำงานพัฒนาสังคมที่กว้างขวางมากขึ้น และเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ทำให้ดาวตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าว่า **“พลเมือง”**

ดาว มองเห็นการเปลี่ยนแปลงและการเรียนรู้ของตนเองในด้านที่สำคัญ คือ มองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตนเองและสังคมอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้น เมื่อเผชิญกับสถานการณ์อะไรก็ตามที่เห็นว่าสามารถเข้าไปช่วยเหลือบางอย่างได้ ดาวจะเข้าไปช่วยเหลืออย่างไม่ลังเลและเชื่อว่าคนทุกคนสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้นได้ หาก

ทุกคนในสังคมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากจุดที่ตัวเองอยู่ สังคมจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในท้ายที่สุด และทั้งหมดนี้ดาว คิดว่ามันคือการอยู่ร่วมกันอย่างมีความเป็น **“พลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคม”** ดาวเชื่อว่าสังคมต้องการพลเมืองที่หลากหลาย แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยอมรับในความแตกต่างของกันและกัน ซึ่งดาวเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จากการทำงานอาสาสมัครที่ขัดเกลาผู้ทำให้ยอมรับและอ่อนน้อมต่อชีวิตที่หลากหลายและยึดมั่นในหลักสันติ ที่ซึ่งทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาค

“พลเมืองคือคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากจะใช้ชีวิตของตนเองอย่างดีแล้ว ขณะเดียวกันก็ยังใส่ใจรวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อคนรอบข้างและสังคม หากไม่มีสิ่งเหล่านี้ ก็อาจไม่จำเป็นต้องเรียกว่า พลเมือง เพราะอาจเป็นแค่คนธรรมดาเท่านั้น” ดาว ทั้งทำไปด้วยความหมายความเป็นพลเมืองของตนเอง

แฉลงทุกกรักรู้ป

ศศิประภา สำเนียง

โทร. 08-9274-7079

E-mail: daowsuay@hotmail.com

“รับผิด และ รับชอบ”

แม้ไม่ได้เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือเกิดความสูญเสียจากเหตุการณ์ภัยพิบัติครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของสังคมไทย “สึนามิ” กลับเป็นจุดเริ่มต้นของแรงบันดาลใจที่ทำให้ “อัจฉริยะ ล้มสุวรรณ” หรือ ยะ เข้าใจคุณค่าและความหมายที่แท้จริงของการเป็น “อาสาสมัคร” และสืบเนื่องต่อไปในการทำงานเพื่อสังคมหลังจากจบการศึกษา

ยะ เป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยนักเรียน เริ่มต้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาและกิจกรรมที่มักจะทำก็คือ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กระทั่งเขาเรียนระดับมหาวิทยาลัยที่ วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล การศึกษาหลักธรรมของศาสนาต่างๆ ก็ได้ช่วยทำให้ยะเข้าใจในหลักธรรมพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สำคัญของทุกศาสนา ซึ่งก็คือ เรื่องของการแบ่งปัน และการเสียสละ เขาเองได้ตระหนักในคุณค่าความดีงามของเพื่อนมนุษย์ประจักษ์ชัดที่สุด จากการร่วมเป็นอาสาสมัครในการฟื้นฟูชีวิตและครอบครัวผู้ประสบภัยสึนามิ อันเป็นช่วงเวลาปีสุดท้ายของการเรียนในมหาวิทยาลัย ยะและเพื่อนๆ อีกหลายมหาวิทยาลัยได้รวมตัวกันไปทำค่ายฟื้นฟูสภาพจิตใจให้กับเด็ก เยาวชน และครอบครัวผู้สูญเสีย โดยใช้ความรู้จากการเรียนศาสนศึกษาไปช่วยเยียวยาสภาพจิตใจผู้ประสบภัย การเข้าไปเป็นอาสาสมัครในพื้นที่สึนามิ ทำให้ยะมองเห็นศักยภาพของคนธรรมดาที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้นได้ ตอนนั้นเขาและเพื่อนๆ ไม่ได้คาดหวังว่าจะสามารถช่วยเหลือในสิ่งใหญ่โตใดๆ ได้มากมาย หากแต่เมื่อลงไปทำงานในชุมชนและพบว่าชาวบ้านจำนวนมากเข้ามาล่ำลาขอขอบคุณพวกเขา ยะจึงรู้สึกว่ แม้ไม่ได้ทำอะไรที่ยิ่งใหญ่ หากแต่ในยามวิกฤติน้ำใจเล็กๆ น้อยๆ ระหว่างเพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการอยู่ร่วมกัน

หลังจบการศึกษา ยะ ได้เข้าทำงานที่สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ชีวิตการทำงานประจำทำให้เขาเห็นการทำกิจกรรมอาสาสมัครไปบ้าง

แต่ด้วยงานที่เกี่ยวเนื่องกับสังคมและเยาวชน ก็เป็นโอกาสให้เขาได้พบปะกับเพื่อนที่หลากหลายในภาคสังคม และมีโอกาสได้รู้เพื่อนกลับไปทำงานอาสาสมัครเป็นครั้งคราวร่วมกัน ซึ่งจากจุดนี้ก็เป็นแนวคิดให้เกิดการรวมกลุ่มกับเพื่อนๆ ที่ทำงานภาคสังคม ตั้งกลุ่ม **“เพลงฤทธิ์”** ขึ้น เพื่อทำงานส่งเสริมการสร้างสื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งงานของกลุ่มเพลงฤทธิ์ถือเป็นงานอาสาสมัคร ซึ่งจะใช้เวลาหลังเลิกงานหรือวันหยุดนัดหมายกับเพื่อนๆ และน้องๆ ร่วมกันคิดและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เขาเชื่อว่า **สื่อสร้างสรรค์จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กเยาวชนลุกขึ้นมาทำอะไรดี ๆ เพื่อสังคมได้**

การทำงานร่วมกับน้องๆ เด็กและเยาวชนที่หลากหลาย ทำให้ ยะ ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเด็กโดยเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย เพราะจะเป็นการสร้างฐานของทัศนคติและการมองโลกที่ถูกต้องและเหมาะสม ตัวเขาเองก็ได้รับโอกาสเช่นนี้โดยเริ่มตั้งแต่เด็กเช่นกัน และจากการมีโอกาสไปทำกิจกรรมอาสาสมัครหรือบำเพ็ญประโยชน์ ยะเล่าย่ามันสร้างการเปลี่ยนแปลงภายในตัวเขาทีละน้อยๆ ตั้งแต่เด็กเป็นต้นมา อาทิ มีนิสัยที่เห็นแก่ตัวน้อยลง รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากขึ้น มีความเข้าใจคนอื่นอยู่เสมอ เป็นต้น คุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้เป็นแก่นสาระสำคัญของการสร้าง **“พลเมือง”** ที่ดีที่จะช่วยพัฒนาสังคมในอนาคต สำหรับเขาแล้วการเป็นพลเมืองที่ดี คือ การที่ทุกคนอยู่ร่วมกัน โดยมีทั้งความ **“รับผิดชอบ”** และ **“รับผิด”** ต่อสภาพแวดล้อมหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ ทุกคนทำตามหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด รวมทั้งหาโอกาสในการรับผิดชอบต่อสังคม ตั้งแต่เรื่องพื้นฐาน อาทิ การเสียภาษี การไปเลือกตั้ง จนกระทั่งไปถึงเรื่องที่อาจเรียกร้องการมีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น การร่วมแก้ไขปัญหบางอย่างของชุมชนและสังคม

“เราควรพยายามทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ไม่เอาเปรียบผู้อื่น พยายามช่วยเหลือสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งถือโอกาสในการชักชวนคนรอบข้างให้มาร่วมด้วยช่วยกันด้วย ก็จะเป็นประโยชน์ทวีคูณมากขึ้น” ยะ ได้กล่าวไว้ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคม

เพลงฤทธิ์กรุ๊ป

อัคริยะ ลิ้มสุวรรณ

โทร. 08-4101-3539

E-mail: achariya007@hotmail.com

อาสาอย่างสร้างสรรค์

สำหรับ **ธวัชชัย ดวงนภา “เป็ก”** การเป็นอาสาสมัคร ไม่ได้หมายถึงแค่การทำ “ดี” เพื่อสร้างความสุขใจของผู้ให้เท่านั้น หากแต่อาสาสมัครควรต้องได้ลงแรงและใช้ศักยภาพของตนเอง สร้างสรรค์งานอาสาสมัครให้ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด ด้วย จากภูมิหลังของการเป็นนักกิจกรรมตัวของมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็ก บอกว่าทุกกิจกรรมที่ไม่เพียงเฉพาะงานอาสาสมัครเท่านั้น แต่กิจกรรมอื่น ๆ ทั้งด้านศิลปะ ดนตรี หรือนันทนาการ ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างให้เขาเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานโดยเฉพาะงานทางสังคมหรืองานอาสาสมัครทั้งสิ้น

เป็ก เป็นอีกคนหนึ่งที่เกิดแรงบันดาลใจของชีวิตและการทำงาน จากการเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ **“สึนามิ”** ในฐานะอาสาสมัครนักศึกษาที่ลงไปทำค่ายอาสาฟื้นฟูชุมชนประสบภัยสึนามิ เป็กกล่าวว่า คนรุ่นเขาเป็น **“รุ่นสึนามิ”** ที่ได้ประสบการณ์จากความสูญเสียอันมหาศาลจากภัยพิบัติที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในสังคมไทย เขาเองเมื่อได้มีโอกาสลงไปทำงานในพื้นที่หลังเกิดภัยพิบัติ การได้เห็นความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ที่ปรากฏชัดเจนตรงหน้า ส่งผลให้รู้สึก **“ช็อก”** แต่เป็นแรงบวกที่ส่งผลให้เขาอยากเรียนรู้และใช้ชีวิตในแบบที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริง หลังเรียนจบจากคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็กได้ใช้ชีวิตตามแบบบัณฑิตจบใหม่ทั่วไป คือ การหางานทำในสาขาที่ตนเองเรียนมา เขาเองก็เริ่มต้นทำงานที่บริษัทเอเยนซีโฆษณาแห่งหนึ่งในตำแหน่งครีเอทีฟ แต่เมื่อทำงานไประยะหนึ่งเขาก็เริ่มตระหนักว่า งานที่ทำอยู่ไม่สอดคล้องกับความคิดและความเชื่อของเขาแต่อย่างใด การที่ต้องทำงานเพื่อรับใช้ความต้องการของลูกค้าเพียงอย่างเดียวสร้างความอึดอัดแก่เขาเป็นอย่างยิ่ง

เป็ก จึงลาออกจากเอเยนซีโฆษณาในที่สุด และออกเดินทางตามหาองค์กรหรือกลุ่มคนที่เขาอยากแบ่งปันความฝันและประสบการณ์การทำงานร่วมกัน กระทั่งได้พบกับกลุ่มพี เพื่อน

บริษัท Hercules Creative บริษัทเล็กๆ ที่มีเป้าหมายการสร้างสื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณค่ากับสังคม และเป็นที่มาของรายการ **“ต้นกล้าอาสา”** ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย เบิกเล่าว่าประสบการณ์จากการทำรายการ ต้นกล้าอาสา เปิดโลกทัศน์ใหม่ให้กับเขาอีกครั้งหนึ่ง การที่ได้เดินทางไปพบปะ พูดคุยเรียนรู้วิถีชีวิตของเหล่าบรรดาต้นกล้าอาสา เด็กและเยาวชนทั่วประเทศทำให้เขายิ่งเชื่อมั่นกับการบ่มเพาะ **“จิตอาสา”** ไปพร้อมๆ กับ **“ความคิดสร้างสรรค์”** เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้ฝึกปฎิบัติการทำงานเพื่อชุมชน / สังคม ที่มีคุณภาพและตอบสนองกับชุมชนมากยิ่งขึ้น เบิกประจักษ์ชัดว่าแรงขับเคลื่อนสำคัญของการเป็นอาสาสมัครคือ **“ความสุข”** ดังที่เขาได้พูดเอาไว้ว่า **“อาสาสมัครอยู่ได้เพราะเห็นคนอื่นมีความสุข”** ไม่ว่าสิ่งที่ตนเองทำจะน้อยนิดหรือยิ่งใหญ่ แต่การที่ได้เห็นแววตาหรือคำพูดขอบคุณ นั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้อาสาสมัครมีพลังใจในการทำสิ่งดีๆ เพื่อคนอื่นต่อไป

สิ่งสำคัญของการทำงานกับเด็กและเยาวชนในมุมมองของเบิกคือ การให้โอกาสแก่เขารวมทั้งช่วยแนะนำ หรือเสนอแนะวิธีการทำงานตามความเหมาะสม เด็กและเยาวชนเขามีความคิดเป็นของตนเองอยู่แล้ว พวกเขาควรได้โอกาสที่จะเรียนรู้ตนเองและสังคมจากการลงมือทำด้วยตัวเอง หรือ Learning by doing และทุกครั้งทีลงมือทำเขาจะได้ประสบการณ์ใหม่กลับไปเสมอ นั่นเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ควรตระหนักในการวางท่าทีของการสนับสนุนเด็กเยาวชน เพื่อนำไปสู่การสร้างให้เขาเป็นพลเมืองที่นอกจากจะรับผิดชอบต่อสังคมแล้วยังมีความเข้มแข็งและหนักแน่นในตนเองอีกด้วย

“อาสาสมัครสร้างการตระหนักในคุณค่าของตัวเองให้เกิดขึ้น และทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่”

สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย
ธวัชชัย ดวณภา

สนับสนุนพลึงเยาวชน โดย

